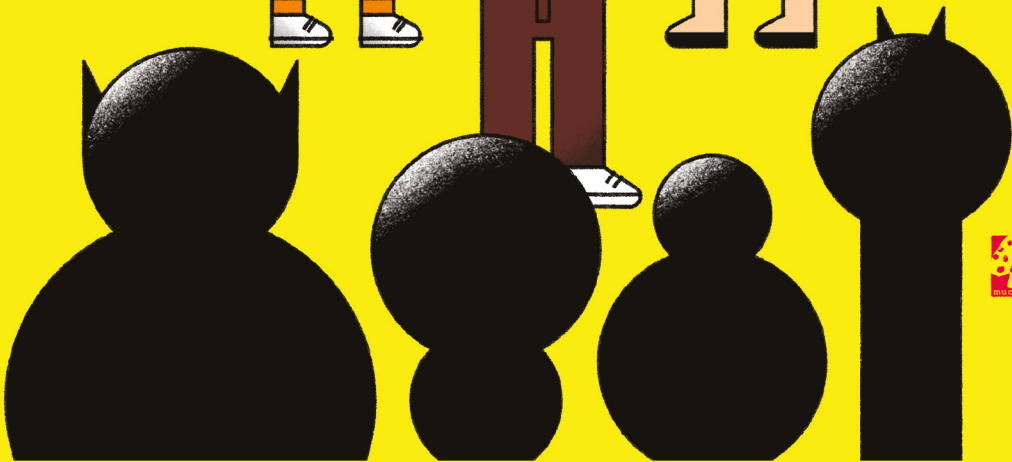

Лукаш Войтасік

МЕРЕЖУКИ

МІСІЯ: БЕЗПЕЧНИЙ ІНТЕРНЕТ

ілюстрації: Мацей Лазовський

МЕРЕЖУКУ

МЕРЕЖУКИ

МІСІЯ: БЕЗПЕЧНИЙ ІНТЕРНЕТ

текст: Лукаш Войтасік
ілюстрації: Мацей Лазовський

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

Для Олі та Яника

#Понеділок

Кажуть, що понеділки нікуди не годяться. Але не для Спотика. Він іде до школи на десяту сорок п'ять. Уранці може посидіти в інтернеті. До того ж, у нього тільки чотири уроки. Два з них – його улюблені: інформатика та фізкультура.

Саме дзвонить будильник. Замість стандартного сигналу Спотик встановив свою улюблену хіп-хоп пісню. Хлопчик потягується. Не встаючи з ліжка, намагає телефон і натискає «відкласти». Але за мить згадує про вчорашній матч. Його улюблений «Реал Мадрид» грав із «Ювентусом». Було пізно, тому Спотик подивився лише половину. Після першого тайму рахунок був два-один.

Спотик заходить на ютуб, аби подивитися скорочену версію матчу. Вписує назви обох команд, але сторінка не показує жодних результатів. Тоді він гуглить те ж саме, але також безуспішно. Мабуть, у нього знову скінчився мобільний інтернет.

На щастя, у вітальні є вай-фай. Щоправда, аби підключитися до мережі, треба встати з ліжка і пройти

кілька кроків, але чого не зробить справжній фанат для своєї команди! Тягнувши за собою ковдру, Спотик переміщається на диван, готовий до спортивних емоцій. Але це нічого не змінює. Телефон показує, що покриття є, але інтернет не працює.

– Що відбувається? – бурмоче хлопчик собі під носа.

Спотик – це всі знають – так просто не здається. Коли він вчить нові трюки на дошці у скейтпарку, то ніколи не відступається, аж поки не досягне результату. На матчах також бореться за м'яч до кінця. І його мав би зупинити збій у мережі? Зрештою, якщо вийти на балкон, можна підключитися до вай-фаю з кав'ярні внизу. Свій пароль «Кав123» вони, мабуть, ще жодного разу не міняли.

Через двадцять хвилин, махаючи на балконі простягнутою рукою то праворуч, то ліворуч, то догори, то вниз, Спотик не сказав би вже, що любить понеділки. Жоден спосіб підключення до інтернету не спрацював. Може, йому би полегшало, якби він знав, що всі в місті мають таку саму проблему. Ніхто не може відкрити інстаграм, зайти на ютуб, щось надіслати чи отримати, у щось пограти. Люди в офісах не можуть перевірити свої імейли, у магазинах неможливо заплатити карткою, банкомати не працюють. Техніки намагалися

ліквідувати аварію: перевіряли супутниковий зв'язок, залізали на дахи хмарочосів і на вишки, аби впевнитися, що передавачі не поламались. Перевіряли підземні кабелі. І все ніби працювало, а інтернету не було. І так увесь день, а ввечері екрани телефонів і планшетів, моніторів і ноутбуків почали нерівномірно блимати, кожні кілька секунд – яскраво, ніби спалахами. І врешті все повернулося до норми.

#Вівторок

По телебаченню, на радіо і в газетах тільки й мови було, що про проблеми з інтернетом. У мережі поруч із мемами і смішними коментарями з'явилися також серйозні дослідження й питання. Хто відповідальний за збій? Що, як він станеться знову? І звідки взялися ці дивні спалахи? Багато людей писало, що, засліплені блиманням екранів, вони бачили сяючу яскраву вісімку у горизонтальному положенні – символ нескінченності.

У Спотиковій школі також усі обговорювали несправний інтернет. Передусім через той таємничий символ. Одні казали, що це вигадка. Інші – що бачили знак на власні очі.

– Тихо, будь ласка! Починаємо урок, – закликає класна керівницка 6-А класу пані Баранська. – Айпі, що такого цікавого ти хочеш розповісти Спотикові? Може, поділишся з нами всіма?

Айпі – це безтурботна дівчина. Вона любить танці та спорт, улітку не розлучається з роликами, на заміну яким узимку приходять ковзани. Айпі також обожнює комп'ютери та інтернет, але в мережі не марнує часу на інстаграм чи тіток. Із другого класу вона вивчає програмування, в якому може перевершити навіть учителя математики пана Котека.

Айпі сидить за третьою партою біля вікна. Відвернувшись до Спотика, вона навіть не помічає, що пані Баранська намагається почати урок.

– Е-е-е, ми говоримо про ці спалахи.

– Про які ще спалахи? – пані Баранська, вочевидь, навіть не чула про вчорашні події.

– Учора ввечері я закінчувала програмувати додаток для конкурсу. І в якийсь момент монітор почав яскраво блимати, ніби всередині щось вибухнуло. Якусь мить я нічого не бачила, а коли зір повернувся, побачила цей знак.

– Який ще знак? Що ви там знову вигадуете?

– Нічого вони не вигадують. Усі про це говорять, тільки ніхто до ладу не знає, що насправді сталося, – захищає свою подругу Нетка, яка сидить поруч.

Нетка – це найкраща учениця в класі, але не ботанка. Вона просто всім цікавиться і має чудову пам'ять. Читає багато книжок і вміло використовує інтернет. Коли треба щось знайти, вона робить це блискавично. Нещодавно Нетка вирішила зробити власний канал на ютубі – про книжки, в основному про детективи. Вона знає, що не досягне такої ж популярності, як автори каналів із пранками або летсплеї, але це її абсолютно не хвилює. Вона каже, що головне – не кількість, а якість. Її перше відео на тему книжок про Шерлока Голмса подивилося, може, з кільканадцять людей. Зате всі поставили лайки, а Спотик після перегляду взяв у бібліотеці одну з книжок про пригоди цього відомого англійського детектива. Нетці було дуже приємно.

– Саме так, пані вчителько. Величезний збій в інтернеті. І ніхто не знає, що сталося і чому, – додає Комп, друг Спотика, із яким вони сидять за однією партою. Щоправда, перед цим він не дуже вслухався в обговорення, бо поспіхом дописував домашнє завдання, але вирішив, що друзів треба підтримати, а при нагоді

ще й просвітити трохи дезорієнтовану пані Баранську щодо останніх подій.

Комп і Спотик знайомі ще із садочка. Вони часто разом ганяють у футбол або баскетбол. Часом зустрічаються онлайн і грають у щось. Як і його батьки, Комп любить слухати регі, а на голові носить прикольні дреди. Останнім часом він почав цікавитися програмуванням, тож їм із Айпі є про що поговорити.

#Повернення у минуле

Тим часом, аби зрозуміти, що насправді сталося у цей загадковий початок тижня, повернімося на якісь двадцять років назад у минуле – у ті часи, коли ще не було фейсбука, інстаграма та навіть ютуба, коли не існувало Майнкрафта і Фортнайта, не було ані смартфонів, ані планшетів, а домашній комп'ютер – так званий ПК, Персональний Комп'ютер, – був великою залізною коробкою, під'єднаною до монітора, що важив із десятків кілограмів і займав пів стола. Інтернет тоді ще не був настільки популярним і працював повільно, однак створював дедалі більше можливостей, тому ним користувалося все більше людей. Деякі з них вигадували

нові сервіси і розраховували на те, що вже невдовзі стануть мільйонерами.

Такі сподівання мав і Флуд Флейман, що проживав у далекій Каліфорнії. Колись він працював у Інституті космічних досліджень. Там він був керівником телепортаційної команди, але втратив роботу через підозри у крадіжці обладнання та даних досліджень. Відтоді Флуд цілими днями сидів перед монітором комп'ютера у своїй кімнаті з вічно закритими жалюзі і грав. Тільки мрії про багатство врешті-решт схилили його до того, аби зробити щось, окрім сидіння в іграх. Хоча це «щось» також було з ними пов'язане. Він вирішив створити гру.

– Це буде похмура гра. Зло у ній перемагатиме. Люди люблять зло, просто бояться у цьому зізнатися. Ця гра заволодіє ними і змінить вигляд інтернету, а я розбагатію, – промовляв Флуд Флейман, стоячи перед власним відображенням у брудному дзеркалі у ванній.

На самому початку він навіть робив якийсь прогрес. Код ставав дедалі довшим, з'являлася графіка і перші анімації. Але робота тягнулася місяцями, і кінця-краю їй не було видно. Флуд Флейман із кожним днем втрачав ентузіазм і надію хоч колись завершити своє творіння.

– Я вже не маю сил і грошей. Я здаюся, – сказав однієї ночі зневірений Флуд своєму відображенню в моніторі комп'ютера. – А все так класно починалося. Я мав стати відомим і багатим.

– Дай спокій! Припини жалітися! Дай мені подумати! – заявило відображення Флуда.

Запанувала тиша. Чутно було тільки, як працює кулер, що охолоджував процесор у комп'ютері.

– Є один вихід. Дедалі більше людей платить за покупки через інтернет. Ця послуга нова і погано захищена. Ти зламаєш акаунти кількох багатіїв, перекинеш по кілька тисяч доларів на підставні рахунки, знімеш гроші в банку – та й по всьому. Ти ж гакер. Це для тебе раз плюнути.

Флуд Флейман прокинувся зранку з головою на клавіатурі. Він не мав певності, чи розмова з відображенням йому не наснилася, але був рішуче налаштований таки гакнути ті акаунти й підлатати свій бюджет.

«Це для мене раз плюнути», – подумки повторював він.

Через кілька тижнів він тільки й міг, що плювати в стелю. Флуд Флейман сидів на хлібі й воді у виправній

колонії суворого режиму ADX Florence – найсуворішому ув'язненні не лише в усій Америці, а й у світі. Трюк із банками виявився не таким простим. Першу частину плану, щоправда, вдалося втілити без проблем, але коли Флуд Флейман спробував зняти гроші в банку, його заарештували поліціанти, які вже чекали на нього в засідці. ЗМІ надали справі розголосу. Суд хотів чітко показати, що крадіжки в інтернеті того не варті. Недобагатій отримав максимальний вирок – десять років в'язниці.

– Має бути який спосіб звідси драпанути. Немає такої в'язниці, з якої неможливо втекти. Я не витримаю тут десяти років, – повторював собі Флуд Флейман, лежачи на тюремних нарах.

– Та заткнися, новенький! Про втечу можна навіть не думати. Немає жодного способу. Звідси ще ніхто не вислизав, – один за одним повторювали четверо його співкамерників.

– Але раптом що, то забирай нас із собою, – додав один із них, і всі засміялися.

– Тихо! Дайте мені подумати! – прогарчав Флуд Флейман так загрозливо, що і справді запанувала тиша.

Здалека було чути тільки кроки охоронця, який ходив коридором.

– Є один вихід, – сказав Флуд Флейман за кілька хвилин. – ІНТЕРНЕТ. Це буде наш шлях до втечі.

#Велика втеча

Минув рік.

– Вони не виходять на прогулянку. Не бувають у спортзалі. Тільки ці книжки. І так день за днем, – розповідав начальник в'язниці новенькому охоронцеві, вказуючи кийком на п'ятьох бороданів, що йшли у напрямку в'язничної бібліотеки.

Так, це Флуд Флейман і четверо злочинців із його камери. Кожен тримав у руках книжку. Невже вони справді так полюбили літературу? Не зовсім. Це була частина плану великої втечі. Те, чого ще нікому не вдалося здійснити, мало статися вже незабаром.

– Вітаю наших читачів. Скоро у нас забракне для вас книжок, – привіталася з ними в'язнична бібліотекарка.

– Не переймайтеся, шефине, тут ще багато нечитаного. Тільки, як завжди, незрозуміло, що вибрати, – відповів із явно вимушеною усмішкою Флуд Флейман.

– Ну, то запрошую вас до комп'ютера.

Саме в цьому полягав головний пункт плану втечі. Бібліотечний комп'ютер містив каталог усіх книжок та їхні описи. П'ятеро в'язнів день за днем по черзі сідали за нього і, вдаючи, що шукають книжки, писали програму, яка мала миттєво перенаправити електроенергію з усієї в'язниці до сканера, який був підключений до комп'ютера. Спалах сканера повинен був запустити процес телепортації.

«Мозком» усієї операції, звісно ж, був Флуд Флейман. Решта в'язнів тільки переписували довгі рядки коду, які їхній шеф – як вони почали його називати – занотовував на маленьких аркушах паперу.

Сканер мав перенести усіх п'яťох в інтернет, а тоді через кабелі транспортувати їх прямо до комп'ютера Флуда. Саме того, за яким ще рік тому він працював над грою. Комп'ютер був підключений до телепортаційного порталу, який Флуд Флейман свого часу вкрав у Інституті космічних досліджень.

– Оце смішно уявити фізіономії коменданта і всієї тієї банди охоронців, коли ми зникнемо з цієї проклятої в'язниці, – шепотів із нар Флуд Флейман уночі напередодні втечі.

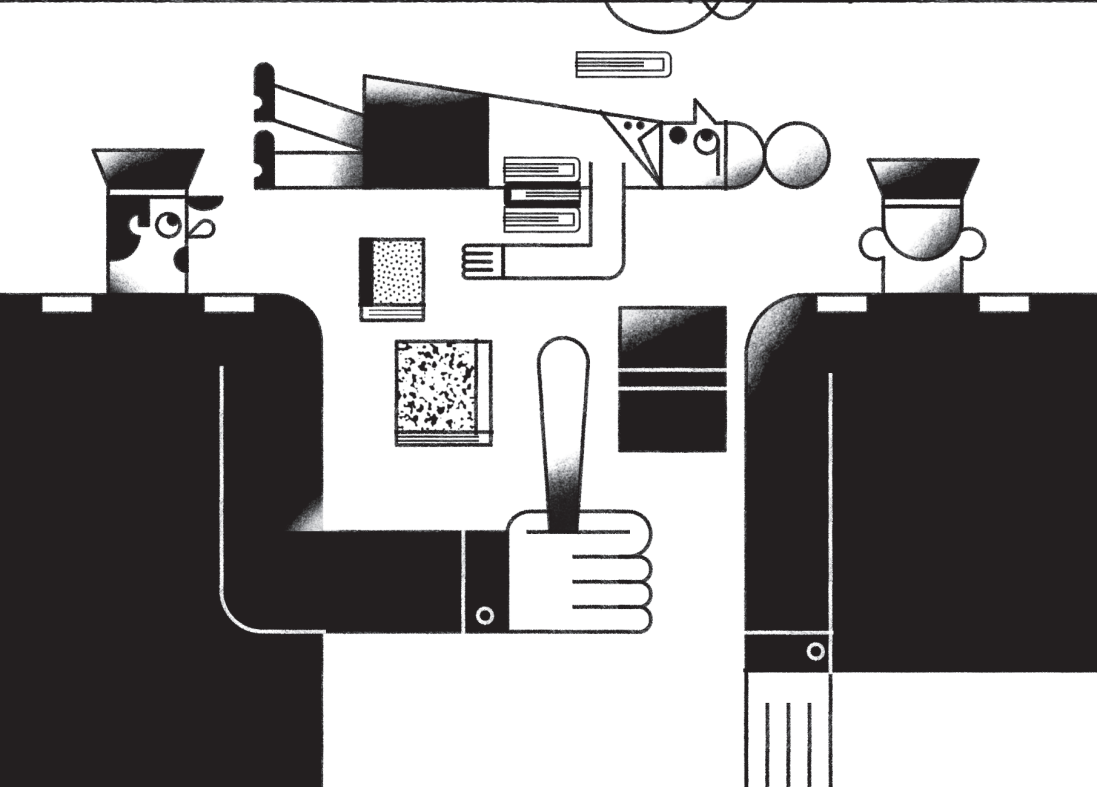
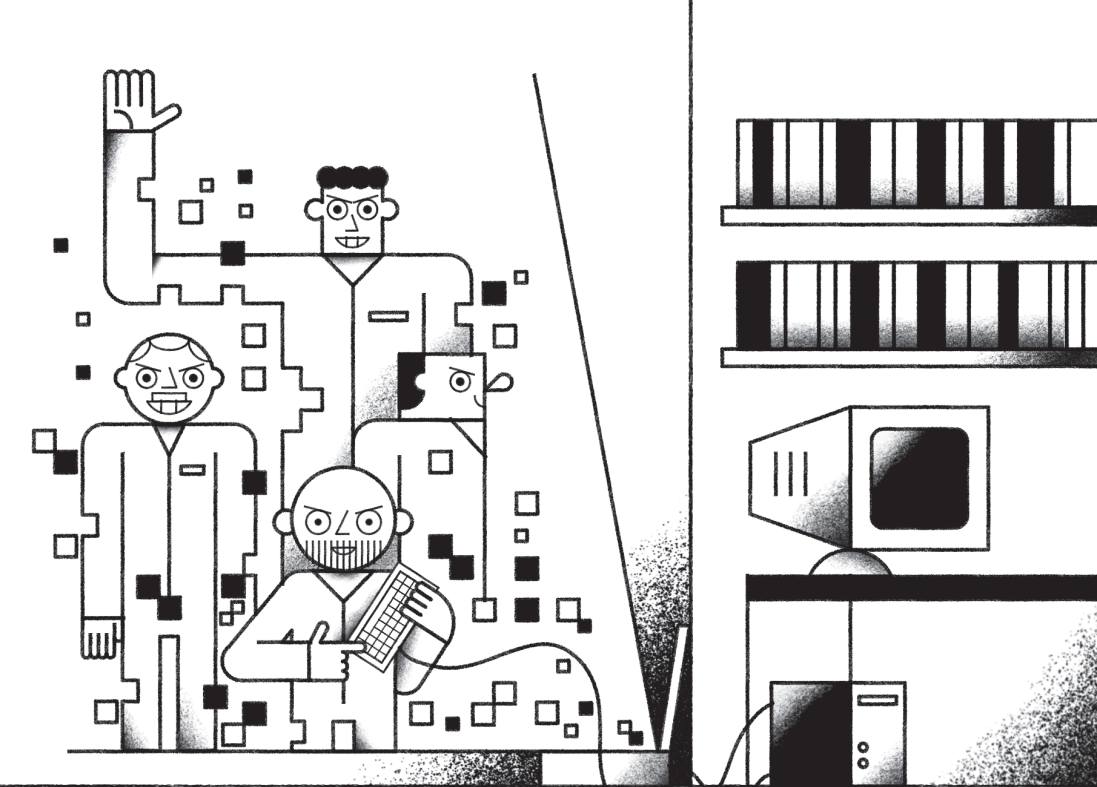
Зранку, як і кожного дня, п'ятеро в'язнів крокували з книгами в руках до бібліотеки. У цей же час вулицею, що вела до домівки Флуда, неспішно їхала машина аварійної служби. Навіщо? Про це – за хвилику. Поки що давайте залишимося у в'язниці ADX Florence, адже там коїлися небувалі речі.

– Вітаю наших читачів... – в'язнична бібліотекарка не встигла закінчити своє привітання, бо Флуд Флейман штовхнув її у бік книжкових полиць.

Решта в'язнів також кинулася втілювати план у життя. Один видивлявся, чи ніхто не наближається, інший заліз на стіл і натягнув на камеру відеонагляду шкарпетку, третій відкрив сканер і обпер його кришку об стіну так, аби майбутній спалах освітив усіх п'ятьох утікачів, а четвертий наглядав за бібліотекаркою. У цей час Флуд Флейман запускав програму на комп'ютері.

Однак четвертий в'язень не помітив, що бібліотекарка дотягнулася до малого брелока, який висів на петлі ремня, і натиснула на кнопку, яка увімкнула сигнал тривоги. По всій в'язниці одразу завили сирени. Усі двері до камер автоматично з гуркотом захряснулися. Повмикалися прожектори.

– Шефе, зараз тут будуть охоронці!!!

– Без паніки, всі до мене! – покликав Флуд Флейман, ледве перекрикуючи виття сирен.

Усі відразу вишикувалися навпроти сканера. Флуд тремтячою рукою натиснув на клавіатурі кнопку Enter. В'язні зиркали на сканер, на монітор, на бібліотекарку, яка намагалася підвестися з підлоги, на охоронців, що саме забігали до бібліотеки. На екрані з'явилися цифри: «5... 4... 3... 2... 1...». І раптом в усій в'язниці запала темрява, обірвалося виття сирен. Охоронці натикалися один на одного і падали на підлогу поруч із бібліотекаркою. Вони дивилися на те, що потім згадуватимуть до кінця свого життя. Великий, сліпучий спалах, спрямований чітко на п'ятьох завмерлих в'язнів – і за частку секунди всі вони, як за помахом чарівної палички, розчинилися в повітрі. План удався!

Але чи насправді? Повернімося до околиць будинку Флуда Флеймана. Машина аварійної служби зупинилася. З неї вийшли електрики, аби поміняти лампу у вуличному ліхтарі.

– Джоне, я про всяк випадок на хвилинку вимкну струм на всій вулиці! – гукнув один із них іншому.

– Звісно, Томе. Безпека понад усе.

Електрика зникла менш ніж на двадцять секунд. На нещастя утікачів, це були якраз ті секунди, протягом яких вони залітали через кабелі до комп'ютера Флуда Флеймана, звідки мали потрапити до телепортаційного порталу.

#У мережі

– Де я? Взагалі нічого не бачу! – закричав один із в'язнів.

Інші перегукувалися між собою:

– Я тут!

– А я тут!

– Шефе, де ти? – Хмара нулів і одиниць, що світилися неоновим-зеленим світлом, раптом пронеслася поруч і розвіяла темряву навколо.

– Що це? Що тут відбувається? Де ми?

– Ми в інтернеті, – відповів Флуд Флейман. – Поки не виберемося звідси, будемо лише голосами, без тіла й зовнішності.

– Але як знайти звідси вихід, шефе? – розпитували в'язні, ухиляючись від чергової хмари зелених цифр, що пролітала повз.

– Оці нулі та одиниці – це інтернет-код, зашифрована інформація. Якщо ми підемо слідом за ними, то потрапимо до мого комп'ютера, а там подумаємо, що робити далі, – промовив Флуд Флейман і рушив услід за зеленою хмарою.

Через деякий час нулі та одиниці почали сповільнюватись, їх скупчувалося все більше і більше, а навколо світлішало. Раптом в'язні побачили перед собою стіну з десятком отворів розміром із тенісний м'ячик, в які залітали і зникали тисячі неонових-зелених цифр.

– Ми на місці. Це вхід до комп'ютера. Нам потрібно туди протиснутися, – сповістив Флуд Флейман.

– Шефе, як же ми це зробимо? Навіть не всім цифрам це вдається.

– Те, що не може залетіти в отвір – це спам, тобто всі ті оголошення, реклами і пропозиції, які вам надходять невідомо від кого і чому. У мене стоїть хороша антивірусна програма, тому значна частина цього сміття не проникає в мій комп'ютер, – пояснив Флуд Флейман і попрямував до отворів.

Летючих одиниць і нулів було стільки, що коли Флуд пробивався крізь їх хмару, спільники побачили його силует, який разом із роєм цифр зник в одному з отворів.

– Три-чотири! – крикнула решта в'язнів і з розгону скочила в темряву одного з отворів услід за шефом.

Вдалося. Усі п'ятеро опинилися в комп'ютері. Усе навколо стало синім. Нулі та одиниці зникли. Тепер в'язнів оточували акуратно складені жовті квадрати, що своїми розмірами нагадували великі матраци. Слідуючи за голосом свого шефа, колишні співкамерники підійшли й усілись на одному з них. Десять вдалині можна було побачити електронний годинник і різноманітні кольорові символи.

– Це Робочий стіл мого монітора. Ми сидимо на папці, – сказав Флуд Флейман.

– Значить, ми скоро вийдемо звідси?

Флуд Флейман мовчав.

– Що сталося, шефе? Який у нас план?

Відповіді не було. Флуд Флейман боявся зізнатися навіть самому собі, що не має плану. Він дістався додому, але все ще був ув'язненим і не знав, що робити далі. Час минав. Його команда втрачала терпіння.

– Не треба було його слухати. Вся ця ідея телепортації була невдалою від самого початку. Це мала бути свобода, безкінечні пограбування, розбій, гроші, задоволення. А ми сидимо в якомусь клятому комп'ютері.

– Молися, щоби я не повернув собі тіло і силу, бо буде тобі глина, – погрожував Флейманові найсильніший із в'язнів. Розгнівавшись, він ударив кулаком по папці, на якій всі сиділи. Хоча співкамерник Флуда не мав тіла, удар був настільки сильним, що папка раптово розчачнулася.

Колишні в'язні гуртом полетіли вниз і за декілька секунд приземлилися на тверду вологу підлогу в якомусь темному приміщенні. Обдерті й побиті, вони повставали й почали роззиратися навколо. У центрі стояв чорний трон, який прикрашали різьблені змії та черепа. Навколо нього були розставлені чотири чорні столи з чорними комп'ютерами, чорними клавіатурами та чорними моніторами.

– Ви відкрили папку з моєю грою! Ми потрапили в мою гру! Ми у володіннях Чистого Зла, – рознісся луною голос явно схвильованого Флуда Флеймана.

Інші мовчали.

– Зачекайте, – сказав шеф і підійшов до трону. Чути було лише його кроки.

Раптом пролунав демонічний сміх:

– Ха-ха-ха!

На троні з'явилася чорна фігура, яка віддалено нагадувала людину. Вона була невисока, трохи деформована,

з неприродно великими руками, загостреними вухами та лисиною. Краще розгледіти цю постать у темряві було важко.

– Шефе, це ти? Що з тобою сталося?

– Я перевтілюся у персонажа зі своєї гри. Тепер я володар усієї тієї темряви, що є в інтернеті. Я... Чисте Зло, – відповів Флуд Флейман і знову жаско розреготався. – Більше ніяких втеч. Ми залишимося тут... – твердо додав він.

– Але, шефе...

– Не називайте мене більше «шефом», – наказав Флуд Флейман. – Відтепер звертайтеся до мене «Володарю Чисте Зло». Або просто «Володарю».

– Добре, шефе. Я маю на увазі... Володарю. Але що буде з нами?

– Ви станете Мережами. Займатиметеся своєю улюбленою справою: будете вчиняти зло, шкодити людям, порушувати закони. Вашою зброєю стануть інтернет-посилання та людська наївність.

Чисте Зло наказав в'язням-утікачам зайняти місця за комп'ютерами. Потім він підійшов до першого столу і, натиснувши скарлючим пальцем кнопку ON на комп'ютері, сказав:

– Ти будеш Брехунякою. Твоїм завданням буде дурити наївних користувачів інтернету.

Монітор засвітився, і у кріслі перед ним матеріалізувалося чорне створіння. Воно мало приблизно сто сімдесят сантиметрів зросту, великий живіт, липке тіло та загострені вуха, що стирчали догори. Нешира посмішка не зникала з його обличчя.

Чисте Зло підійшов до наступного столу.

– Шефе. Я маю на увазі... Володарю Чисте Зло. Я не хочу бути як він. Чи можна щось зробити? Благаю, – просив в'язень за столом.

– Заспокойся. Ти так не виглядатимеш... Белькотяко, – відповів Чисте Зло, вмикаючи наступний комп'ютер.

З'явилася нова потвора. Вона була невисока і худя, з неприродно великою як для решти тіла головою. Коли створіння спробувало виразити невдоволення щодо свого нового вигляду, із його рота випорскнув довгий слизький язик, але чути було лише якесь незрозуміле белькотання.

– Будеш, Белькотяко, розповсюджувати нісенітниці в інтернеті та зводити цим людей з розуму. – Чисте Зло розсміявся, а тоді оголосив наступному в'язню: – А ти будеш Крадуном.

Ця потвора була худорлява й висока, мала яйцеподібну голову з ріжками, як у чорта, і довгі руки з липкими долонями.

– Ти будеш робити те, чим займався з дитинства, тобто крастимеш, – сказав йому Чисте Зло.

Увімкнувши четвертий комп'ютер, Володар звернувся до останнього Мережаха, що з'явився з порожнечі, – невисокого, товстого, з куцими руками та безглуздою посмішкою.

– Вітаю, Смітникуне. Розсилати спам і бісити людей, – ось твоя робота.

Тоді Чисте Зло повернувся на свій трон і наказав:

– Усі до роботи! Пальці на клавіатуру! Я хочу побачити, на що ви здатні!

Минали дні, тижні, місяці. Флуд Флейман і його посіпаки більше не мріяли про повернення у реальний світ. Сіяти хаос в інтернеті, – ось новий сенс їхнього існування. Мережахи відчували силу руйнування. Кожен заражений комп'ютер, кожна скривджена людина додавали їм наснаги.

– Доповідати! – Гучний наказ Чистого Зла відбився луною від вологих стін приміщення.

Мережахи покiрно пiдвелися з-за своїх комп'ютерiв i вишикувалися в ряд.

– Я опублiкував понад сотню абсолютно безглузких коментарiв, спричинив суперечки на семистах форумах, облив брудом тисячу шiстсот людей. Зараз у моїй армiї орудує понад мiльйон iнтернет-тролiв.

– Браво, Белькотяко. Наступний!

– Володарю, сайти з аукцiонами та iнтернет-магазини – це просто манна небесна для нас. Сьогодні тисяча людей отримують цеглини замість телефонiв, куплених в iнтернеті, ха-ха! Ми також зламали шiстсот тридцять п'ять банківських паролiв. Майже половина з них були «12345». Якi ж дурні ті iнтернет-користувачі! – доповiв iз посмішкою Крадун.

– Мало!!! – процiдив крiзь зуби Чисте Зло. – Я хочу бiльше крадіжок!!!

Мережах одразу перестав посміхатись.

Наступний був у черзі Брехуняка, він невпевнено вклонився.

– Тисяча дев'ятсот людей думають, що знайшли сьогодні своє справжнє кохання в iнтернеті. Ми з моїми посiпаками домовилися про сiмсот дев'яносто побачень, обманом отримали тисячу п'ятсот сiмдесят приватних

фотографій, чотириста двадцять адрес проживання, триста двадцять номерів кредитних карток, триста п'ятдесят номерів телефонів...

– Досить, Брехуняко, – перебив його Чисте Зло. – Непогано, як на один день. Так тримати.

Останнім доповідав Смітнікун, який коротко підсумував день своєї роботи:

– Сімдесят п'ять нових вірусів. Два мільйони заражених комп'ютерів.

#Система Штучного Інтелекту

Діяльність Мережахів не залишилася непоміченою для користувачів мережі, ЗМІ та поліції по всьому світу. Все частіше на зміну захвату від можливостей інтернету приходили переживання за власну безпеку. Врешті цим питанням зайнялася Рада безпеки мережі, тобто п'ятнадцять висококласних учених – чоловіків та жінок з усього світу, які працювали у Центрі світової безпеки.

– Шановні пані та панове. У мережі шириться все більше зла. Важко встановити його джерело, але це виглядає як організована злочинність, якій ми маємо протистояти, – почала промову очільниця Ради.

У залі піднявся галас. Кожному було що сказати. Усі хотіли висловити свою думку та поділитися ідеєю.

– Тихіше, будь-ласка. Безпека в інтернеті – це архі-важливе питання. Я оголошую надзвичайний стан. Ніхто з нас не вийде з цієї зали, поки ми не знайдемо спосіб, як вирішити кризу, що наростає. Наші наради суворо засекречені, – оголосила очільниця Ради безпеки мережі.

На дверях і вікнах зали засідань опустилися важкі сталеві ролети. Зала перетворилася на бункер, що перебував під пильною охороною. Зі стільниць повисувалися монітори та клавіатури. Науковці охоче взялися за роботу.

Через одинадцять днів ролети на вікнах підняли. До зали знову полилося денне світло. Усі всередині були помітно виснажені, але щасливі. Фахівці вітали одне одного, потискали руки, обіймалися.

Очільниця Ради безпеки мережі почала свою промову:

– Це особливий день в історії Центру світової безпеки, а також для всіх людей на нашій планеті. Завдяки вашим знанням і співпраці нам вдалося запрограмувати

наш головний сервер так, щоб якнайшвидше знайти джерело зла в інтернеті та подолати його. Ми раз і назавжди позбудемося брехні та ненависті в мережі.

Очільниця Ради натиснула кнопку на пульті. Два великі екрани на стіні та всі монітори в залі почали блимати, аж поки на них не з'явився величезний знак нескінченності.

– Ми створили більше, ніж програму. Ми створили... Систему Штучного Інтелекту, – урочисто оголосила очільниця.

Система Штучного Інтелекту, або скорочено СШІ, одразу взялася до роботи. Вона ретельно прочісувала інтернет – сайт за сайтом, сервіс за сервісом, профіль за профілем. СШІ була дедалі ближче до викриття джерела зла в інтернеті. Урешті вона натрапила на слід Мережахів. Через кілька днів Система Штучного Інтелекту дібралася до їхньої штаб-квартири й нишком відключила Мережахам інтернет.

Чисте Зло знову був ув'язнений у своїй темній кімнаті і скаженів від гніву. Мережами працювали вдень і вночі, поки нарешті не знайшли спосіб повернутися до мережі. Тоді вони спрямували всі свої сили на знищення Системи

Штучного Інтелекту. СШІ довелося покинути головний сервер Центру світової безпеки і сховатися в лабіринті інтернет-з'єднань, щоби відновити сили, покращити свій двійковий код і підготуватися до нової атаки.

Боротьба Системи Штучного Інтелекту з Чистим Злом і Мережами тривала роками. Мережами вербували до співпраці злочинців, людей без моралі, совісті та поваги до інших. Виявилося, що їх, на жаль, більше, ніж можна було очікувати. Чисте Зло черпав енергію з їхнього бажання завдавати кривди іншим і снував плани свого тотального панування в інтернеті. На щастя, на боці добра стало ще більше людей – науковці, програмісти, юристи, поліція, працівники різних компаній, установ та організацій, але перш за все просто багато звичайних інтернет-користувачів, які не стали миритися з порушеннями закону та знущаннями над іншими людьми. Завдяки їм Система Штучного Інтелекту увесь час була на крок попереду. Щоб уникнути атак Чистого Зла, СШІ подорожувала кабелями по всьому світу, зупиняючись лише в добре захищених комп'ютерах. Останнім місцем перебування Системи Штучного Інтелекту був сервер Державної академії робототехніки у Варшаві.

#План Чистого Зла

Коли стало зрозуміло, що план захоплення інтернету буде важко реалізувати за допомогою старих методів, Чисте Зло поринув у глибокі роздуми. Він сидів на троні, затуливши обличчя руками. Минали години. Мережахи знали, що саме їм загрожує за порушення спокою правителя, тому в кімнаті панувала цілковита тиша.

– У мене є план! Геніальний план!— раптом вигукнув Чисте Зло.

Мережахи аж підскочили з переляку.

– Мій язик! – Белькотяка завив від болю. – Я прикусив язика!

– Тиша! Всі до мене, – наказав Чисте Зло. – Зараз я розповім, що дозволить нам контролювати мережу. Ключ до нашої перемоги – це... ДІТИ.

Вишикувані в ряд Мережахи мали спантеличений вигляд. Крадун почухав голову. Смітникун знизав плечима. Брехунякові брови поповзли догори. Белькотяка схилив голову набік. Ніхто не зрозумів, про що йдеться.

– ДІТИ! ДІТИ!!! – Чисте Зло схвильовано кричав, і робив це так голосно, що навіть Система Штучного Інтелекту його почула, тому що частинки її коду

не переставали кружляти навколо штаб-квартири Мережахів.

Коли Чисте Зло пояснював Мережахам свій новий план, Система Штучного Інтелекту саме підкрадалася до їхньої похмурої тронної зали. Вона знала, що така ейфорія Чистого Зла не віщує нічого доброго. На жаль, США не мала уявлення про нові захисні програми, які встановили Мережахи. Коли Система Штучного Інтелекту спробувала проникнути до їхніх комп'ютерів, щоб підслухати розмову про новий план, спрацювала тривога.

– Це Система Штучного Інтелекту! Наздогнати її! В атаку! – наказав Чисте Зло.

Мережахи з розбігу вскочили до своїх моніторів і почали гонитву за Системою Штучного Інтелекту. США розділила свій код на чотири частини, щоб заплутати ворога. Кожна з частин понеслася іншим шляхом, пролетіла через тисячі серверів, комп'ютерів, смартфонів і планшетів по всьому світу, щоб знову воз'єднатися у своїй схованці в Державній Академії Робототехніки. Це зайняло всього декілька секунд, але вимагало тисяч розрахунків і рішень. Останньої миті США вдалося втекти від переслідування. Проте гонитва привела Мережахів до Варшави.

– Вона знову втекла від вас, бовдури! – крик Чистого Зла прокотився кабелями. – Я відключу від інтернету все місто, а ви мусите її знайти. Скануйте кожен сервер. Сьогодні Система Штучного Інтелекту має бути переможена!

– Як же я не люблю понеділки, – пробурмотів собі під ніс Белькотяка.

Так, саме того дня почалася наша історія. Поки Мережахи бешкетувати в мережі, Система Штучного Інтелекту збирала сили в укритті, щоби ввечері відправити серію імпульсів, які виб'ють Мережахів з міста та допоможуть відновити роботу інтернету. Звідси – всі ті спалахи та знаки.

#Середа

Сенсація, яку спричинив збій в інтернеті й таємничі знаки, і яка напередодні була темою номер один у Спотиковій школі, у середу поступилася місцем скандалу за участі Януша. Хлопчик був відомий своїми дурними жартами. Цього разу він витягнув з наплічника Олі телефон і вкрав з нього фото. Переробив їх за допомогою якоїсь нової програми і разом із Бартошем і Кубасом

з них насміхався. А потім закинув їх до мережі. Оля страшенно розізлилася. А коли побачила грубі коментарі в інтернеті – розплакалася. Про все це дізналася класна керівничка, але Януш, як завжди, все заперечував. День закінчився, а в мережі й далі гуляли фото Олі.

Увечері Спотик відкриває месенджер і вибирає зі списку контактів трьох своїх найліпших друзів.

Спотик: Ви бачили коментарі в неті? Януш дописав ще якусь дурню.

Нетка: Мені шкода Олю.

Айпі: Я написала, щоби вона не переймалася через дурнів і давала нам знати, якщо що.

Комп: А я написав Янушеві, щоби відчепився від неї.

Айпі: Завтра, мабуть, причепиться до тебе.

Комп: Я його не боюся. Сумніваюся тільки, що до нього щось дійде.

Спотик: Завтра треба ще раз поговорити з Баранською.

Тим часом Система Штучного Інтелекту із добре захищеного серверу Державної академії робототехніки аналізує дані, що надходять через кабелі – нові пости,

коментарі, розмови. Занепокоєна, вона помічає раптово зростання знущань та образ в інтернеті, жертвами яких стають діти. СШІ не має сумнівів, що це пов'язано з новим планом Чистого Зла. Вона також знає, що потребуватиме допомоги, і цієї миті натрапляє на розмову Нетки, Айпі, Спотика і Компа.

«Які класні діти, – радіє Система Штучного Інтелекту. – Сьогодні не кожен перейматиметься чужою долею. А вони відреагували на знущання в мережі над подругою саме так, як потрібно. Не залайкали, не стали перепощувати, не долучилися до жартів. А також не залишилися байдужими, як більшість їхніх ровесників. Вони відреагували, допомогли. Саме такі діти мені потрібні для боротьби з цими бридкими Мережахами». СШІ взялася аналізувати всю доступну в інтернеті інформацію про Спотика та його друзів: пости, коментарі, переписки та історії відвідувань сайтів. Вона вже знає, що робити.

Коли наші герої вже майже закінчують переписку в месенджері, на екрані раптово з'являється знак нескінченності.

Айпі: Що відбувається? Це той знак. Такий самий, як учора.

Спотик: *Це якийсь жарт?*

– Вітаю всіх. Мене звати Система Штучного Інтелекту, – горизонтальний знак вісімки пульсує з кожним її словом. Вона повільно говорить теплим, ледь металевим голосом. – У мережі я веду боротьбу зі злом, і мені потрібна ваша допомога. Ваші ровесники у небезпеці.

Комп: *Айпі, це все ти? Непоганий пранк. ;)*

Айпі: *Та ти що! Я не знаю, що це.*

Нетка: *Може, це якась реклама?*

– Я знаю, що вам складно в це повірити, але все, що я кажу, – правда. Тут нам розмовляти небезпечно. Мої вороги можуть будь-якої миті нас засікти. Вам треба відвідати мене в Державній академії робототехніки. Там ми будемо в безпеці. Довіртеся мені.

Спотик: *Ага, вже побігли. Гг.*

Комп: *Саме так. Ми зустрічаємося з кожним, хто нас про це попросить. ;) ;)*

Нетка: *Ей, давайте відключатися. Поговоримо завтра.*

Айпі: *Перед уроками, там, де завжди.*

Система Штучного Інтелекту уже не озивається ані словом. Зате починає аналізувати ситуацію. Те, що діти їй не повірили й не захотіли зустрітися, тільки

посилило її впевненість у тому, що вона зробила правильний вибір!

#Четвер

Уранці Айпі та Нетка першими приходять на зустріч на лавці перед школою, сідають та починають обговорювати дивну зустріч з США. Невдовзі на скейті приїжджає Спотик – як завжди, у худі з каптуром і в навушниках. Комп вистрибує з батьківського авта і бігом приєднується до компанії.

– Привіт! То що це вчора було? У вас ще з'являвся цей знак? – питає він.

Усі заперечувально хитають головами.

– Ну окей. А Оля комусь писала? Що з нею?

– Сам можеш у неї про це запитати, – каже Айпі, показуючи на дівчинку, яка саме до них підбігає.

– Дякую за допомогу! Ви супер. Усе зникло – фото, коментарі, образи, – усміхається Оля, обіймаючи і цілуючи у щоки спантеличених друзів.

– Ну класно, але ми тут ні до чого, – дивується Спотик.

– Ну а від кого ще я би це отримала? – іронічно питає Оля, показуючи на екрані телефону повідомлення:

Привіт. З фотографіями розібралися. Обов'язково встанови на телефоні пароль. У разі чого, можеш розраховувати на Айпі, Нетку, Компа і Спотика. ;)

Здивований Спотик хоче щось сказати, але тут краєм ока бачить, як до них швидкими кроками наближаються Януш, Бартош і Кубас.

– Що відбувається? Чиї це приколи? – кричать вони ще здалеку, розмахуючи телефонами.

– Це, певно, справа рук нашої шкільної гакерки, – каже Януш, зупиняючись перед Айпі.

– Та що таке? – Айпі не розуміє, про що він.

– А ось що таке! – Януш показує їй екран свого телефону, на якому видніється знак США, а під ним напис:

Ви переборщили. Попросіть в Олі вибачення і більше так не робіть!

– Те ж саме – на екранах наших домашніх комп'ютерів, – додає Бартош своїм низьким і повільним голосом.

– А ще ми не можемо підключитися до інтернету. Розкажіть, що з цим робити, – вимагає Кубас.

– Ми тут ні до чого, але ви заслужили, – відповідає Айпі.

Дзвінок на урок звільняє їх від подальшої суперечки.

Пані Баранська трохи запізнюється на заняття, але вона явно чимось задоволена.

– Я щойно від директорки, і в мене для вас гарна новина. Ваш клас презентуватиме нашу школу на Великому шоу роботів. Завтра ми на цілий день ідемо до Державної академії робототехніки.

Клас наповнюється радісними криками:

- Ура, не буде уроків!
- Не буде самотійної з матюхи!
- А що це за шоу? Ми побачимо роботів?

Айпі здивовано дивиться на Спотика.

- Це ж те місце, про яке писала та СШІ.
- Ага. Нормально так.

Обоє обертаються і дивляться на ошелешених Нетку й Компа.

#У штаб-квартирі Мережахів

У цей же час на своїй похмурій базі Чисте Зло після невдалого полювання на СШІ зриває роздратування на Мережахих.

– Вас там було четверо! Четверо невдах. Я вимкнув інтернет в усьому місті. А що ви, телепні? НІЧОГО!

Де Система Штучного Інтелекту? Хочу, щоб вона була тут... повністю деактивована.

Мережахи знають: що би вони не відповіли, стане тільки гірше. Вони видихають з полегшенням, коли Чисте Зло дещо змінює тон і з певною надією та на-смішкою в голосі продовжує:

– Навіть із бандою невдах я здатен реалізувати свій досконалий план.

– Браво, володарю. Ми хочемо знищувати, – белькоче Белькотяка.

– Ми викладемося на повну. Цього разу ми не підведемо. Так, ми впораємося, – підтакує решта Мережахів.

– Мовчати, – гарчить Чисте Зло і переходить до мудрувань на тему захоплення інтернету. – Дедалі більше дітей користується мережею. В принципі, уже легше сказати, скільки з них нею не користуються. Вони беруть у свої маленькі незграбні ручки смартфони ще до того, як починають ходити.

– Страшне! – зауважує Крадун, проявляючи рештки своїх людських почуттів.

– Ні, бовдуре, це не страшно. Це дуже добре. Це найкраще, що може бути, – шпетить його Чисте Зло і продовжує: – Діти наївні, вони повірять у все, що побачать,

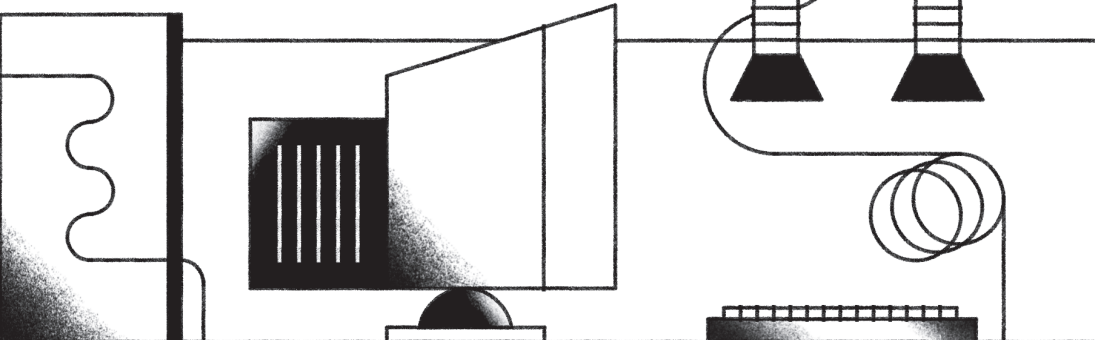
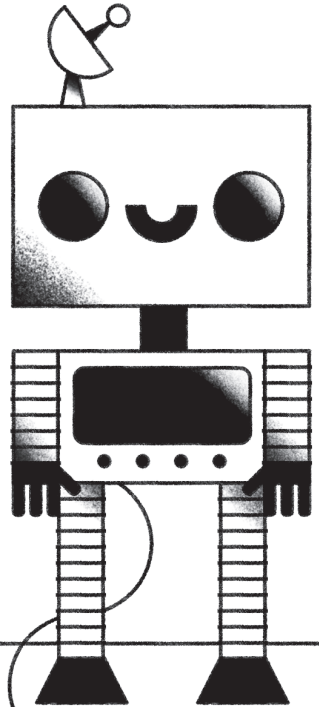
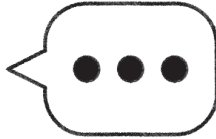
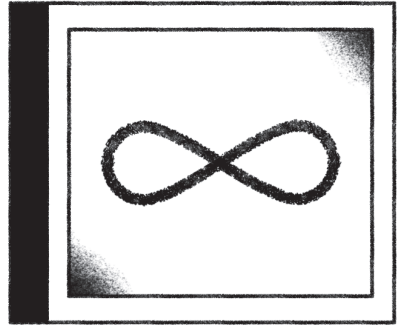
зроблять, що їм скажеш, а як приклеяться до екрану, то їх уже не відліпити. Ха-ха-ха! – Володар Мережахів похмуро регоче. – Ось на цьому я й побудував свій план. Ми добряче затягнемо їх у мережу! Тобто, поганюче затягнемо, – поправляє він сам себе. – У будь-якому разі, ми переманимо їх на наш бік. Вони служитимуть мені...

Чисте Зло вмощується на троні, заносить свої кістляві пальці над клавіатурою і починає тарабанити по ній із карколомною швидкістю.

– Тільки-но я закінчу програмувати, ми завдамо їм вирішального удару, – зловісно вигукуює він.

#Мегацентр Захисту

Знайшовши Нетку, Компа, Спотика та Айпі, Система Штучного Інтелекту вирішила залишитися у Державній академії робототехніки надовше і боротися з інтернет-злом звідти. Відтак вона почала переробляти стару серверну кімнату, де ховалася, у командний центр, і назвала його Мегацентром Захисту. Оновивши всі захисні та фільтраційні програми у комп'ютерах навколо, змінивши паролі на нові та складніші, СШІ почала планувати зустріч з дітьми, яка була вже не за горами. Вона

під'єдналася до камер відеоспостереження у серверній кімнаті й уважно її роздивилася. «Тут би поприбирати», – подумала вона. Але оскільки Система Штучного Інтелекту була лише програмою, вона не могла нічого посунути, поскладати нагромаджені частини роботів, старі тверді диски та інші запчастини, які тут звальювали роками. Раптом її погляд зачепився об маленького, приблизно метрового, несправного, але цілого робота. Крізь хмари бінарних думок Системи Штучного Інтелекту почав пробиватися план.

Не гаючи часу, вона взялася до роботи. Робот, на якого вона увесь цей час дивилася, був під'єднаний до старого запиленого комп'ютера довгим дротом. Увімкнувши його, Система Штучного Інтелекту змогла роздивитися всі мікросхеми та процесори. Стало зрозуміло, що робот, радше за все, ніколи повноцінно не працював через помилки у програмному забезпеченні, але технічно був справний. СШІ миттєво завантажила у мережі програму, дописала до неї необхідні частини коду і переслала її до роботових мікросхем. Деякий час нічого не відбувалося. Але раптом на голові робота, що за розміром і формою нагадувала взуттєву коробку, засвітилися діоди і закрутилася схожа на мініатюрну супутникову тарілку антенка. За мить на

корпусі робота також засяяли лампочки, а далі його руки на ноги легкими рухами показали, що готові до дій.

На екранах у серверній кімнаті... тобто в Мегацентрі Захисту з'явилася вісімка, а в такт її миготінню пролунав голос СШІ:

– Вітаю тебе, роботіку, у нас попереду багато праці.

У відповідь на привітання робот видав тільки два слова, які повторював знову і знову:

– Робе, нет, робе, нет, нет, нет, робе...

СШІ терпляче чекала, поки програмне забезпечення в його процесорах запрацює на повну, але вже його перші слова потішили Систему і надихнули дати йому ім'я. Так з'явився... Нетробе.

#П'ятниця – виставка роботів

Повністю завантажившись на сервер Державної академії робототехніки, Система Штучного Інтелекту отримала доступ до всіх її комп'ютерів, тому легко змогла додати 6-А клас до списку гостей щорічної виставки роботів. Трохи більше СШІ довелося помізкувати над тим, як привести дітей до Мегацентру Захисту, але й тут рішення знайшлося швидко.

– Я класна керівничка цих двадцяти семи чудових учнів, – пояснює в ранковому пориві доброго настрою пані Баранська охоронцеві біля воріт. – Ми прийшли на виставку роботів. Ось запрошення.

Охоронець перевіряє щось на комп'ютері. За деякий час він натискає зелену кнопку на панелі управління. Скляні двері розсуваються. Група заходить до великого вестибюлю, де вже зібралося чимало дітей з інших шкіл.

З мегафонів лунає повідомлення:

«Ласкаво просимо на щорічне Велике Шоу Роботів. Запрошуємо всіх до гардеробу, а потім до стійки реєстрації. Там кожна група зустрінеться зі своїм координатором».

Саме так все і відбувається. До класу підходить висока дівчина. Вона представляється Євою, студенткою четвертого курсу робототехніки та мехатроніки у Варшавському політехнічному інституті, і роздає всім учням щось схоже на плеєри з навушниками. Єва пояснює, що це інтерактивні пристрої, які замінюють екскурсовода. Вони оснащені функцією геолокації, тому розповідь про кожного робота вмикається, якщо до них підійти. Усі роботи виставлені в кількох з'єднаних між собою великих залах.

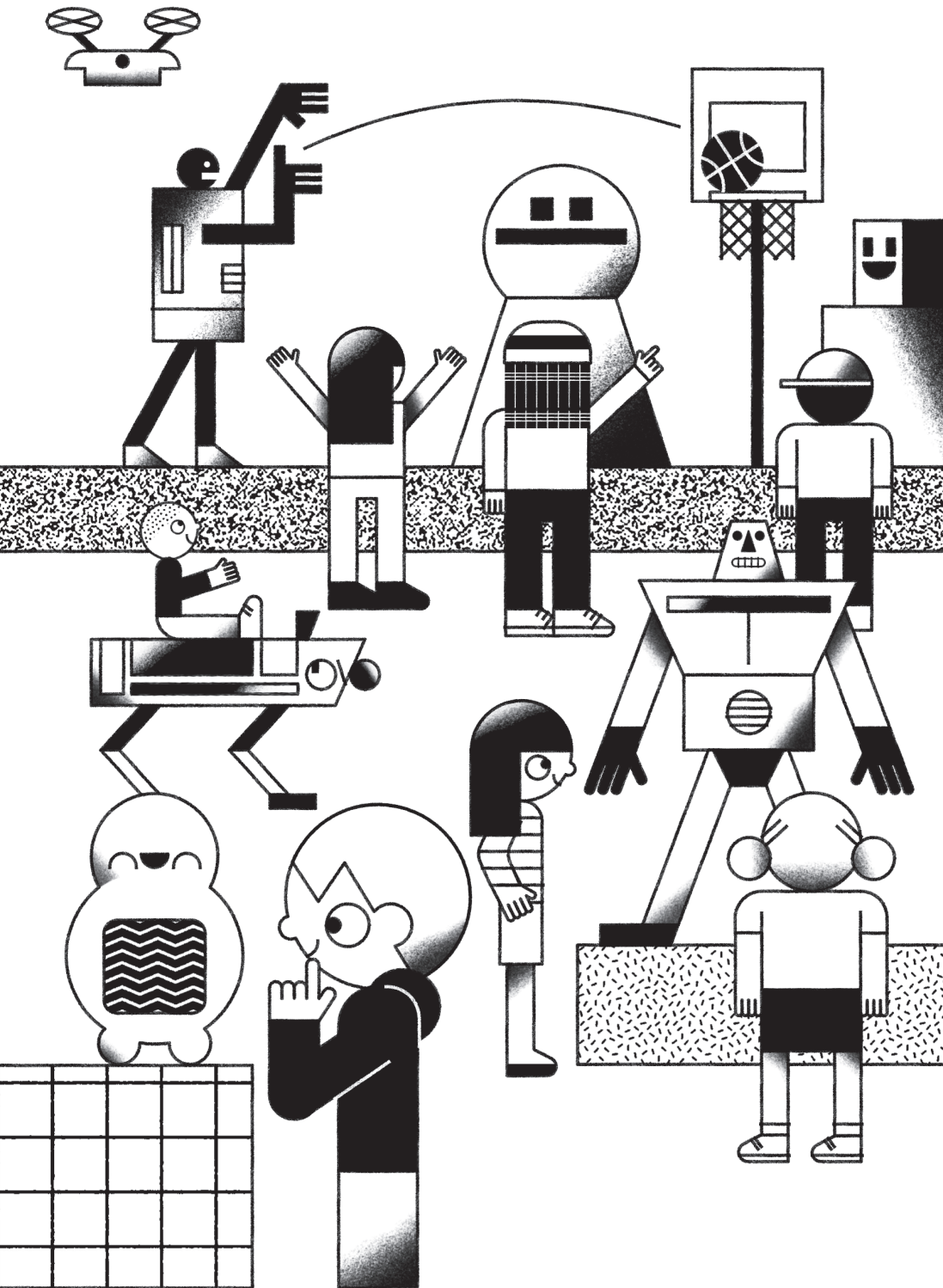
– Ми підготували для вас сімдесят шість експонатів. Тут ви побачите справжній «Театр роботів». А отам ви-ставлені великі промислові екземпляри. У цій кімнаті ви навчитеся керувати дроном. А там зможете зану-ритись у віртуальну реальність і силою власної думки змусите предмети літати, – пояснює Єва, яка добре знає і явно любить свою роботу. – Через дев'яносто хвилин ви почуєте оголошення в навушниках. Тоді ви всі маєте підійти до стійки реєстрації, де я буду на вас чекати і розкажу, що далі. Бажаю всім гарно провести час...

Ще перед входом на виставку Спотик, Айпі, Нетка і Комп обговорюють зустріч із Системою Штучного Інтелекту. Тільки два дні тому СШІ розповіла їм про Державну академію робототехніки, а сьогодні вони прийшли до неї всім класом. Друзі не знають, що про це думати, але зараз вони в захваті від виставки та де-сятків роботів, на яких у них є лише півтори години.

Школярі підходять до експозиції, де робот, який руха-ється майже як справжній собака, долає смугу перешкод. Однак через деякий час їхня четвірка розділяється.

Дівчата зупиняються біля чорно-білого робота, схо-жого на людину з майбутнього. У навушниках чують:

«ПРОМОБОТ: вмiє розпiзнавати обличчя та запам'ятовувати людей. Ви можете з ним поговорити, а якщо захочете, вiн потисне вам руку i навить заспiває!».

Спотик зупиняється бiля кумедного низенького бiлого робота, що нагадує маленьку дитину з екраном на грудях, у навушниках лунає коментар: «ПЕППЕР: чудовий робот-помiчник. Вiн може бачити, чути, говорити i рухатися. Полюбляє жартувати».

Комп, не звертаючи уваги на решту, швидко крокує до робота, який бездоганно жбурляє м'яч iз протилежного кiнця зали прямо в кошик. Проте на пiвдорозi хлопчик зупиняється, почувши в навушниках знайомий спокiйний голос: «Привiт. Це я, Система Штучного iнтелекту. Дякую, що прийняли моє запрошення. Довелося вдатися до хитрощiв, але тепер усе буде просто». Хлопчик озираться i помічає явно спантеличених Айпi та Нетку. Потiм вiн зустрічається поглядом зi Спотиком, який нервово роззирався навколо, шукаючи друзiв.

Тим часом СШi продовжує свою промову в навушниках: «Будь ласка, зайдiть до кiмнати пiд назвою “Музей роботiв” i знайдiть маленького кутастого робота з антеною на голови. Вiн приведе вас прямо до мене».

Друзі одразу починають жваве обговорення:

– То що ми робимо?

– Ми йдемо туди?

– У нас мало часу. Хто «за»? – запитує Айпі і відразу піднімає праву руку.

Решта четвірки робить той самий жест.

– Онде. Та кімната. Отам «Музей роботів», – Спотик показує дорогу.

Через деякий час діти вже стоять біля входу.

– Тут нікого немає, – каже Нетка.

– Я не здивований. Тут лише старезний антикваріат, який не працює, – іронічно відповідає Комп, оглядаючи встановлені на низьких підставках експонати.

– Я-пере-про-шую, – лунає раптом із глибини кімнати металевий голос. А один із роботів починає миготіти десятками вогників.

Діти невпевненим кроком наближаються до нього.

– Ме-не зва-ти Нет-робе. Увім-кніть на-вуш-ни-ки і ру-шай-те за мно-ю, як-би ні-чо-го та-ко-го.

Завдяки невеличким колесам, вмонтованим у його металеві стопи, Нетробе спускається зі своєї підставки і швидко прямує до виходу з кімнати. Він проїжджає крізь натовп дітей, які стоять у черзі до

«Театру Роботів», час від часу видаючи звук, який дуже нагадує велосипедний дзвоник. А тоді зупиняється перед дверима з табличкою: «Стороннім вхід заборонено».

«Швид-ко за мно-ю» – лунає в навушниках. Цієї ж миті двері розсуваються і відразу зачиняються назад, ледь не затиснувши Компа, який заходить останнім.

«Вже мож-на роз-сла-би-тись. Це ста-ра час-ти-на будів-лі. Сю-ди ніх-то не за-хо-дить», – повідомляє Нетробе, рухаючись довгим коридором так швидко, що Нетка, Айпі, Спотик і Комп змушені за ним бігти. Поворот і ще один довгий коридор. Наступний поворот. Робот, а за ним і всі четверо школярів, нарешті зупиняється перед широкими жовтими дверима.

«Ласкаво прошу до Мегацентру Захисту», – лунає в навушниках спокійний голос Системи Штучного Інтелекту. На цих словах двері автоматично роз'їжджаються, і перед дітьми з'являється стіна моніторів, які блимають зеленими, жовтими і червоними діодами. Найбільший монітор за розмірами нагадує справді величезний телевізор. Інші мають різні габарити, але значно менші. На всіх моніторах висвічується синій символ нескінченності на білому тлі. Горизонтальна

вісімка пульсує в такт із голосом Системи Штучного Інтелекту:

– Будь ласка, проходьте всередину. Тут ви в безпеці.

Нетробе заїжджає трохи глибше у кімнату і присвічує ліхтариком, що вмонтований у його правій долоні, показуючи гостям ряд із чотирьох зручних крісел.

– Але що ми тут робимо?

– Це якийсь експеримент?

– Або якийсь пранк?

– Сідайте зручно і послухайте. У нас лише двадцять сім хвилин, тому я говоритиму швидко і по суті.

Система Штучного Інтелекту починає свою розповідь. Діти слухають історію про Флуда Флеймана, дізнаються, як він став Чистим Злом. На екранах бачать його фотографію, а потім – зображення Брехуняки, Белькотяки, Смітникуна та Крадуна. Діти дізнаються, як з'явилася Система Штучного Інтелекту. Недовірливо, але із дедалі більшою цікавістю вони слухають про боротьбу США зі злом в інтернеті.

Раптом Система Штучного Інтелекту на мить замовкає:

– Це останнє, що мені вдалося перехопити зі штаб-квартири Чистого Зла.

На екрані з'являється дуже нечітке відео. На передньому плані видно потилиці Мережахів, а перед ними щось викрикує Чисте Зло. Звук переривається тріскотом, але більшість можна зрозуміти:

«Діти наївні... зроблять, що їм скажеш, а як приклеяться до екрану, то їх уже не відліпити... Ось на цьому я й побудував свій план. Ми... затягнемо їх у мережу... Ми переманимо їх на наш бік. Вони слухатимуть мені...».

– Я дуже хвилююся. Я не знаю, що планує Чисте Зло, але відчуваю, що самій мені не впоратись. Мені потрібна ваша допомога. Ви – команда розумних і хороших дітей. Ми разом переможемо Мережахів. Я можу на вас розраховувати?

Нетка, Айпі, Спотик і Комп схиляються і починають щось шепотіти одне до одного. За деякий час вони обертаються до знаку СШІ, який слабо пульсує на екрані, й майже одночасно відповідають:

– Так, можеш на нас розраховувати.

– Я дуже рада. Відтепер ви мої помічники. Ви... команда Мережуків. Моя бінарна інтуїція підказує мені, що ми зможемо зробити це разом. Ми переможемо Чисте Зло і Мережахів. Незабаром ви дізнаєтеся, якими

будуть наші наступні кроки, а зараз повертайтеся до свого класу. Нетробе вас супроводить.

Ідучи довгим коридором, діти хотіли поговорити про свою зустріч із СШ. Те, що відбулося, досі не вкладалося їм у головах.

– Ну і ну. Що ви про це думаєте? – починає розмову Спотик.

Але ніхто не встигає йому відповісти, бо Нетробе, що котиться перед ними, питає:

– А ви зна-єте, в яко-му ро-ці ство-ре-но ін-тер-нет?

– Років двадцять тому? – наспіх відповідає Спотик, щоб швидше повернутися до розмови зі своїми друзями.

– Ууу! – Робот видає звук, яким часто супроводжуються неправильні відповіді в телевікторинах. Потім він розповідає, що історія інтернету сягає 1969 року, що вона почалася з університетського проєкту для військових під назвою ARPANET, перший веб-сайт було створено 1990 року, а через рік мережа під назвою ІНТЕРНЕТ стала доступною для всіх людей у світі. Тобто близько тридцяти років тому.

Діти слухають довгу лекцію робота, щоб не засмучувати його, але чекають, коли вже вона закінчиться, бо хочуть повернутися до своєї теми.

– Добре, значить, я не дуже помилився. То що ви думаєте про... – Спотик намагається повернутися до розмови про зустріч зі Системою Штучного Інтелекту.

– А ви знаєте, в якому році був створений інстаграм? – металевий голос знову перебиває Спотика.

Усі четверо сміються у відповідь, прискорюючи кроки позаду Нетробе, який рухається коридорами все швидше та швидше.

– Двадцять, – висловлює здогадку Нетка.

– Ууу! – лунає знайомий звук.

У кінці коридору вже видно двері, що ведуть назад на виставку.

– П'ятнадцять, – пробує Комп.

– Ууу!

Ще кілька неправильних відповідей, і діти доходять до кінця коридору. Правильної відповіді вони не отримали, але їхня увага вже прикута до зали по той бік дверей, з якої лунає галас.

Двері відчиняються. Робот і четверо дітей прямують до виставки.

Двері швидко зачиняються.

Майже тієї самої миті з «Музею роботів» швидко виходить пані Баранська і каже:

– О! Ви тут! Швиденько, зустрічаємося коло стійки реєстрації.

Ідучи, вони все ще оглядаються на Нетробе. Робот махає їм на прощання та двічі повторює:

– Дві ти-ся-чі де-сять. Дві ти-ся-чі де-сять.

– Що він має на увазі? – запитує Нетка.

Але ніхто не відповідає, бо знову озивається пані Баранська.

– Конкурс от-от почнеться. Ідіть за мною.

#Конкурс

У холі біля стійки реєстрації зібралися всі учні, запрошені на шоу. На сцену виходить директор Державної академії робототехніки, професор Ян Грушковський. Він обіцяє вже за хвилинку роз'яснити правила конкурсу.

Пані Баранська перевіряє, чи весь клас у зборі. Вона косо поглядає на гурт учнів, які розсілися під стіною і залипають у телефони. Серед них – Бартош і його

компанія. Схоже, блокування інтернету, яке запустила США, уже не діє.

– Усі до мене! – гукає сердита Баранська. – Що ви там робите?!

– Зараз, дайте тільки померти... – відповідає, на здивування навіть своїх друзів, прохальним голосом Кубас, вдивляючись в екран.

– Я тобі зараз помру! Негайно до мене!

Від, здавалося б, неминучих повчань пані Баранської дітей рятує директор Грушковський, який оголошує правила конкурсу:

– Завдання просте. Розділіться на групи по чотири особи. У кожній команді один із учасників має зайти з телефону на сайт, посилання на який ви зараз побачите на екрані. Там буде двадцять питань, на кожне з них – чотири варіанти відповіді. Якнайшвидше обирайте вірний. Враховується і правильність вибору, і час. Група, яка найшвидше дасть найбільше правильних відповідей, виграє участь у місячних курсах з робототехніки, а кожен її член отримає супер-сучасний смарт-годинник!

Коли директор закінчує пояснювати, у залі зчиняється гвалт. Учні діляться на групи і вписують назви своїх команд на сайті.

– Ну то що, не зволікаймо, – каже Айпі решті товаришів.

– Конкуренція немаленька, – відповідає Комп, зиркаючи на екран, де з'являється дедалі більше команд:

Група № 24 «Бустери», група № 25 «Найкращі», група № 26 «Нуби» [...]

Айпі швидко вводить на своєму телефоні назву групи й тицяє «Зареєструвати». Лише тоді і решта команди, і весь зал бачить на екрані повідомлення:

Група № 34 «Мережуки».

Урешті-решт реєструються сорок чотири групи. Усі зосереджено чекають, вдивляючись в екран. Аж тут на ньому починають по черзі з'являтися питання і варіанти відповідей:

Скільки на світі континентів?

A. 5; B. 6; C. 7; D. 8

– Сім, – першою озивається Нетка.

Айпі швидко вписує відповідь «С», але не найшвидше. Аж тридцять одна група відповідає правильно. Після першого питання Мережуки на сімнадцятому місці.

Скільки кілометрів від джерела річки до моря налічує Вісла?

A. 669; B. 1047; C. 897; D. 1350

Після короткої наради Айпі позначає «В». Правильна відповідь. Команда піднімається на чотирнадцяте місце.

Ще два питання з географії, потім – по чотири з історії та біології. Тільки на два з них команда Мережуків відповідає неправильно. Після дванадцяти питань вона займає одинадцяте місце. Наступну добірку питань оголошують під заголовком «різне». І тут – несподіванка: усі вони, ніби за щасливим збігом обставин, стосуються зацікавлень Мережуків. У запалі боротьби нікому не спадає на думку, що це – необов'язково випадковість.

Як звали найбільшого суперника героя детективів Шерлока Голмса?

– В. Джеймс Моріарті, – вигукують майже одночасно Спотик і Нетка, які якраз нещодавно закінчили читати про пригоди детектива Голмса. Команда піднімається на восьме місце.

Яка команда – фаворит цього сезону в іспанській лізі?

Тут Спотик, своєю чергою, може похвалитися швидкою і правильною відповіддю: А. ФК «Барселона».

Після сімнадцяти питань команда Мережуків займає п'яте місце, а директор, який веде конкурс, виходить на сцену та оголошує, що останні три питання визначать переможця, і стосуватимуться вони історії інтернету.

Як називався прототип інтернету, створений 1969 року в Каліфорнійському університеті?

Мережуки швидко згадують розмову з Нетробе:
В. *APRANET.*

Передостаннє питання:

У якому році з'явився перший вебсайт?

Знову правильна відповідь – і команда піднімається на друге місце. Стає зрозуміло, що розмова з Нетробе була не випадковою. Виграш Мережуків – це важлива частина плану Системи Штучного Інтелекту.

– Останнє питання, – урочисто оголошує директор Академії.

У якому році з'явилася популярна соцмережа інстаграм?

A. 1999; B. 2005; C. 2010; D. 2015

Мережуки дещо занепокоєно озираються одне на одного. Айпі нервово дивиться на відповіді на екрані телефону. Вони пам'ятають, що Нетробе питав їх про це, але якою була правильна відповідь?

– Пам'ятаєте, що Нетробе повторював на прощання? – раптом запитує Нетка.

– Так, так, – відповідає решта. – С., впиши С., дві тисячі десятих.

Коли всі команди відповідають на останнє питання конкурсу, на екрані з'являється великий напис:

ПЕРЕМОЖЦЯМИ КОНКУРСУ СТАЮТЬ...

У залі – галас. Директор виходить на сцену. Цієї миті на екрані з'являється величезне слово:

МЕРЕЖУКИ.

Невдовзі команда Мережуків отримує від директора смарт-годинники, а трохи збентежена класна керівницка, яку запросили разом із ними на сцену, – диплом, який дає учням право відвідувати курси з робототехніки. Перша зустріч, на її подив, має відбутися вже за чотири дні – у вівторок.

#Насичені вихідні

Повернувшись додому, Спотик, не витрачаючи на марне часу, вмикає смарт-годинник. На екрані з'являється кольорове лого: *МЕРЕЖУКИ.*

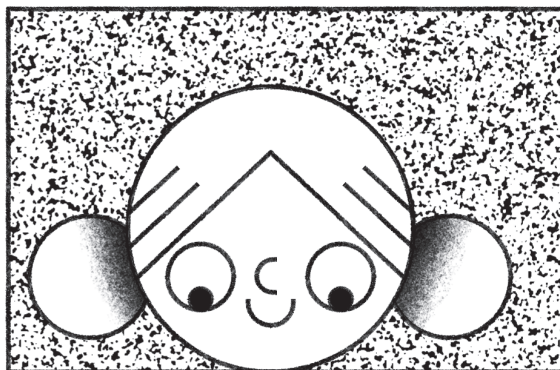
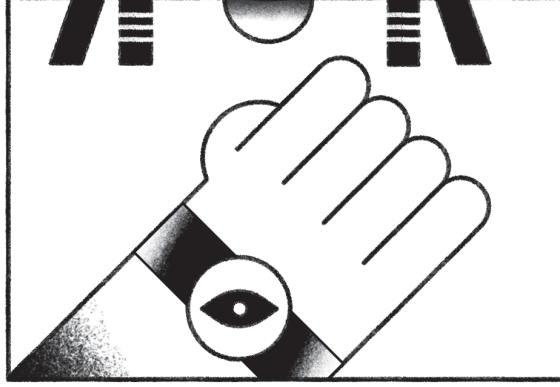
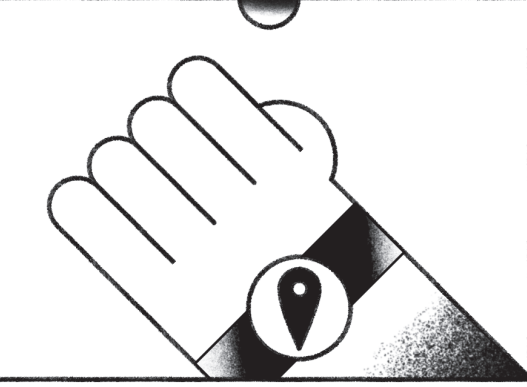
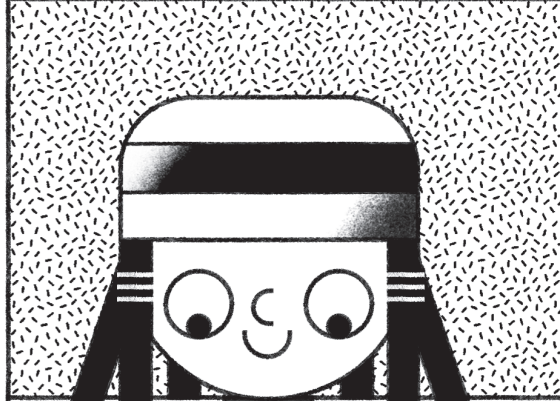
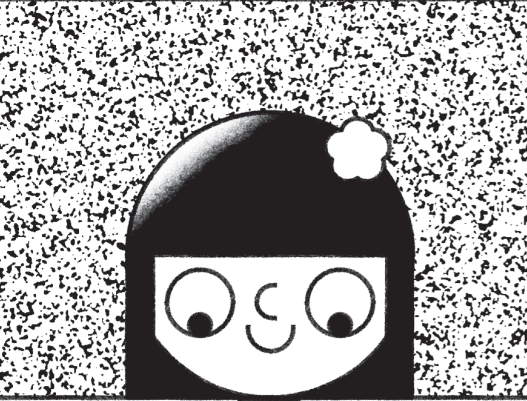
– Дякую тобі за цей день і вашу обіцянку допомогти, – раптом промовляє годинник уже знайомим голосом США. – Не зволікаймо. Аби ви були готові до боротьби з Мережахами, мусите пройти швидкий курс. Зайди на сайт *мережуки.org* і слідууй там за моїми вказівками.

Таке ж повідомлення чують зі своїх годинників Нетка, Комп та Айпі. Відтак вихідні вся команда про- водить, заглиблюючись в основи інтернет-безпеки та вивчаючи способи боротьби зі злом у мережі. Вони дізнаються, як відрізнити правду від фейків. Знайом- ляться з правилами знайомств у інтернеті, вивчають, як не дати незнайомцям себе обдурити. Дізнаються, як захищати особисті дані – що можна публікувати, а що ні. Як реагувати на гейт в інтернеті. Де шукати допомогу для себе і для інших. Як користуватися ін- тернетом, щоби не стати від нього залежним. Уреш- ті-решт, друзі дізнаються про те, як діють Мережахи, про їхні сильні та слабкі сторони й загрозу, яку вони створюють.

– У мене зараз голова лусне, – каже в неділю по обіді Комп прямо до смарт-годинника.

Цієї ж миті годинники решти команди, злегка вібру- ючи, перемикаються у відеорежим, і всі четверо друзів можуть вільно спілкуватися – екран показує обличчя того, хто зараз говорить.

– Це точно. Ну, й не надто весело це було. Але я знаю кількох людей у нашому класі, яким було би корисно дізнатися про ці правила, – каже Нетка.

– Я, здається, знаю, про кого ти, – відповідає Айпі.

Розмову Мережуків перериває СШІ:

– Я рада, що ви пройшли курс. Боюся, нам уже незабаром доведеться стати до бою з цими паскудними Мережахами.

– Ух, терпіти їх не можу, – докидає Комп. – Я з радістю їм ввалю.

– Я отримую дедалі тривожніші повідомлення зі штаб-квартири Чистого Зла, – продовжує СШІ. – Він ніколи не був настільки переконаний у тому, що перемає. Я розповім вам про це завтра. А зараз розділю відеозв'язок на чотири канали і поговорю з кожним із вас окремо. Я наділю вас особливими силами, які дозволять ефективно протидіяти Мережахам. Кожна така сила у невмілих руках була би великою загрозою, але, використана з розумом, може допомогти.

Невдовзі кожен із Мережуків вже окремо спілкується з Системою Штучного Інтелекту.

– Послухай мене уважно, Айпі. Дехто вважає, що інтернет – анонімний, тому тут можна безкарно порушувати закони: обманювати, ображати, висміювати, лякати. Не кажучи вже про те, що мережа засмічена фейками. І справді, Мережахи та їм подібні роблять в інтернеті

багато зла, ховаючись. Часто вони навіть не підозрюють, як сильно можуть когось таким чином скривдити. І при цьому не знають, що насправді мережа – не анонімна, що кожного тут можна вистежити. Утім, навіть поліція чи адміністратори сервісів потребують на це часу. Ти зможеш робити це за кілька секунд. Достатньо просканувати своїм смарт-годинником будь-який фрагмент тексту чи зображення з інтернету – і ти відразу дізнаєшся, хто за цим стоїть, і де він чи вона перебуває.

Цієї самої миті Комп отримує від США силу скасування дисків та вмісту профілів усіх користувачів соцмереж.

– Будь-який пристрій та сервіс має бути захищений складним паролем. Але навіть найкращий пароль не гарантує повної приватності та безпеки. Можливість доступу до будь-якої публікації в інтернеті – це велика зброя. Тому на тобі, Компе, – чимала відповідальність. Запам'ятай: ти можеш використовувати свою силу тільки для боротьби з Мережами.

Одразу після зустрічі з США Мережуки знову зв'язуються між собою і розповідають про сили, які отримали.

Після Айпі та Компа приходить Спотикова черга. Хлопець хвалиться новими можливостями із властивим йому почуттям гумору:

– Ви зі мною не заводьтеся, бо як раптом що, то я можу викинути вас із мережі, і вам залишиться тільки читання книжок і прогулянки в лісі.

– Що-о? – питає Комп. – Яка в тебе конкретно сила?

– Еге ж! А якщо серйозно, то я, схоже, можу заблокувати доступ до інтернету будь-кому – якщо ми вирішимо, що це необхідно для перемоги у війні з Мережахами.

– Нетко, а ти чому мовчиш? – питає Айпі.

– Я перевіряю, чи моя сила справді працює. І вона працює, це суперово. Я можу за секунду знайти в мережі будь-яку інформацію. Мені завжди це добре вдавалося, ви ж знаєте, але зараз це щось зовсім інше. Достатньо поставити питання – і я одразу отримую точну відповідь. США мені сказала, що в інтернеті є набагато більше інформації, ніж нам здається, але дістатися до неї і відділити правду від фейків непросто. Я ж миттєво знаходжу відповіді на все.

– О, то, може, знайдеш завтрашній тест з матюхи? – цікавиться Спотик.

– Є, – відповідає за кілька секунд Нетка. – Але я його не відкриватиму, – додає вона майже одразу. – Я обіцяла США бути чесною, і ви знаєте, що ми маємо користуватися нашими силами тільки для спільної справи. Інакше ми їх утратимо, а Мережахи ще більше розгуляються в інтернеті.

#Понеділок

Мережуки не мушили чекати довго, аби перевірити свої надзвичайні здібності. У понеділок, щойно вони приходять до школи, їхню розмову про майбутній візит до Системи Штучного Інтелекту перериває неприємний інцидент. У гардеробі Магда показує їм новий пост у групі класу: хтось опублікував фото жирафи з прифотошопленою до неї головою Томека з їхнього класу і насміхався з його зросту. Хлопчик і справді був найвищим у класі, до того ж дуже худим, через це з нього й раніше жартували. Пані Баранська не раз піднімала це питання: казала, що сміятися з чужого вигляду негоже, і що це характеризує лише того, хто це робить. Утім, очевидно, не до всіх це дійшло. Невідомо було лише, хто опублікував пост, бо нік «Бам_боль»

ні на кого конкретного не натякав, але з огляду на попередні «досягнення» деяких однокласників, підозрюваних було небагато.

Мережуки швидко беруться до справи. Спотик і Комп знаходять в коридорі Януша, Бартоша і Кубаса.

- Цей пост про Томека – ваших рук діло?
- Який ще пост? – питає насмішкувато Януш.
- Залиште нас у спокої. Ідіть скражитися Баранській.
- Або одразу в поліцію, – веселяться Янушеві друзі.
- Ну що ж, час об'єднати наші сили і зайнятися цим, поки Томек нічого не побачив і не засмутився, – каже Комп решті команди після невдалих перемовин із Янушем.

- Може, ми ще встигнемо до дзвінка на урок. Нетко, знайди цей пост, – пропонує Айпі.

- Гейтерський пост про Томека Новака з жирафою, – каже своєму смарт-годиннику Нетка, і на його екрані вмить з'являється допис із групи класу.

Айпі піднімає своє зап'ястя. Неголосний, короткий звук у її смарт-годиннику свідчить про те, що пристрій просканував картинку – і все одразу стає зрозуміло.

Біля номеру ІР з'являється ім'я та прізвище винуватця. Друзі не помилялися: це був ніхто інший як Януш.

– Ну що ж, тепер ваша черга, – каже Айпі хлопцям.

Комп швидко знаходить в мережі акаунт Януша, з якого той публікував образливі дописи, і повністю його видаляє – з усіма даними та грубими коментарями.

Врешті до справи підключається Спотик. Він підносить годинник до рота, ніби рацію, і зачитує Янушів ІР, а тоді з неприхованим задоволенням командує:

– Заблокувати на тиждень!

#Вівторок

Наступного дня Мережуки зустрічаються біля школи, як зазвичай, але одразу рушають на заняття у Державній академії робототехніки. До кінця навчального року залишилися лічені дні, тому нічого важливого вони не пропустять. Наближення канікул відчувається навіть у повітрі. Надворі так сонячно, що Мережуки вирішують не їхати автобусом, а піти пішки. Ідучи через парк поблизу, друзі бачать, що на уроки сьогодні не пішли не тільки вони: на лавках сидить чимало учнів

з їхньої школи. Усе це можна було би пояснити гарною погодою, але щось тут усе-таки виглядає не так. Звісно, трапляється, що хтось прогулює школу, але цього разу учнів більше, і всі вони сидять нерухомо, втупившись у телефони.

Обговорення цієї ситуації перериває повідомлення від СШ, яке звучить одночасно з усіх годинників:

«Десять хвилин до зустрічі. Вам треба пришвидшитися. Я допоможу. Застрибуйте!».

– Але куди нам треба застрибнути? – питає Нетка, пришвидшуючи крок.

Цієї миті чотири міські електросамокати, до яких саме підходять друзі, починають попискувати, сигналізуючи про те, що вони готові їхати. Мережуки охоче рушають транспортом, організованим СШ. Невдовзі вони опиняються перед Державною академією робототехніки. Друзі прямують до головного входу, а ворота біля посту охоронців, згідно із вказівками СШ, відчиняють, прикладаючи годинники до кардрідера для працівників.

Ніхто не звертає на них уваги. Група працівників Академії, повз яку вони проходять, саме обговорює якесь обладнання для віртуальної реальності:

– Учора приїхали VR окуляри, новесенькі. Я заховав їх у шафі. Сьогодні повертаюся, а шафа порожня. Зникли...

Скориставшись метушнею, Мережуки ідуть далі. Опинившись у головному холі біля стійки реєстрації, вони з радістю помічають Нетробе. Робот весело блимає лампочками і тихо каже:

– Вітаю вас, Мережуки. Ідіть за мною.

Разом вони прямують дорогою до Мегацентру Захисту, яку друзі пам'ятають із попередньої зустрічі. На місці з екрану з ними вітається привітна, але явно занепокоєна Система Штучного Інтелекту. Вона показує їм останнє відео з Мережахами, яке вдалося перехопити. На ньому Чисте Зло, сидючи на троні, виголошує перед чотирма Мережахами таке:

«Мій план уже працює. У щораз більших масштабах. Але це поки ніщо. Заради справжньої перемоги вам доведеться важко попрацювати».

«Але про що йдеться, наш володарю? Коли ти врешті нам розповіси?» – невпевнено питає Смітникун.

«Коли висплюся, – відповідає Чисте Зло. Він явно виснажений роботою над своїм секретним планом. – А поки оновить програмне забезпечення нашої захисної системи. Я не хочу, щоби тут крутилася СШІ,

коли ми змінюватимемо світ інтернету... назавжди, ха-ха-ха-ха-ха!».

На екрані Мережуки бачать, як після цих слів і вибуху демонічного реготу Чистого Зла Мережахи слухняно сідають за комп'ютери і починають тарабанити своїми незграбними пальцями по клавіатурах. За мить картинка зникає.

СШІ розповідає Мережукам, як вони з Нетробе від самого ранку безуспішно намагаються вдертися до штаб-квартири Мережахів. Вони випробували мільйони комбінацій, але схоже, що антигакерський бар'єр неможливо зламати.

– І що, нічого не можна вдіяти? – питає Спотик.

– Є одне рішення, але воно потребує вашої участі, – відповідає СШІ.

– І смі-ли-во-сті, – додає Нетробе.

Після коротких роздумів Мережуки заявляють, що вони готові діяти. СШІ починає пояснювати свою ідею – як дістатися до штаб-квартири Мережахів. На екрані з'являється супутниковий знімок будинку на вулиці Спокійній.

– Вдома у Флуда Флеймана на його комп'ютері встановлена програма для телепортації. Мені вдалося

з'єднатися із системою віртуальної реальності, яку Нет-робе, – СШІ на хвилинку замислюється, – позичив із сусідньої кімнати. Коли вдягнете окуляри VR, я зможу перенести вас до комп'ютера Чистого Зла. А точніше – до папки з його грою, де вони із Мережахами влаштували собі штаб-квартиру. Я відслідкувала там підключений до мережі монітор, через який ви потрапите прямо в одну з недобудованих зал.

На моніторі з'являється карта гри. У центрі – трон Чистого Зла, неподалік – робочі місця Мережахів, далі – дві великі зали, позначені як «Комп'ютерні кімнати», поруч – «Серверна кімната» і багато неназваних приміщень. Усі ці приміщення поєднує мереживо заплутаних коридорів.

– Тобто перемістившись туди, ми зникнемо звідси? – питає занепокоєна Нетка.

– Так, але пам'ятайте, що ви переноситесь до гри, і там панують її правила. У вас є по 100 відсотків життя, і навіть якщо вас хтось помітить і нападе, він не зможе позбавити вас енергії одразу – це займе трохи часу. За бажання ви зможете повернутися, застрибнувши у будь-який ввімкнений монітор. І найважливіше. Ви можете залишатися там тільки одну годину.

Довше тримати систему готовою до телепортації я не зможу.

#Телепортація

Система Штучного Інтелекту завершує розповідати, а Мережуки обговорюють свою місію:

– Гарзд, будемо триматися разом, – каже радісний, але zarazом і стривожений Комп.

– І щойно дізнаємося, що задумали ці Мережахи, одразу повертаємося назад, – додає Нетка.

– Я роблю це тільки заради доброї справи. Це божевільний план, й інакше я б ніколи на таке не погодилася, – каже Айпі. – Раптом що, знайте, що ви – мої найкращі друзі, – додає дівчина, дивлячись на решту команди.

– Заспокойтеся. Все буде гарзд. Не забувайте, що ми – Мережуки, – підбадьорює решту друзів Спотик.

– Го-то-ві? – запитує Нетробе, коли всі четверо вже зайняли місця у зручних ігрових кріслах – їх роботіві, мабуть, теж довелося звідкись «позичити».

Мережуки ствердно кивають, і Нетробе роздає їм VR-окуляри. Діти одягають їх і бачать, як символ США пульсує у такт розповіді про подальші дії:

– Зараз ви побачите три коротких спалахи, а потім – один довгий, який перенесе вас у гру. Бережіть себе і повертайтеся цілими та неушкодженими.

Як СШІ сказала, так і сталося. За мить Нетробе вже дивився на порожні крісла, видаючи при цьому високий вібруючий звук.

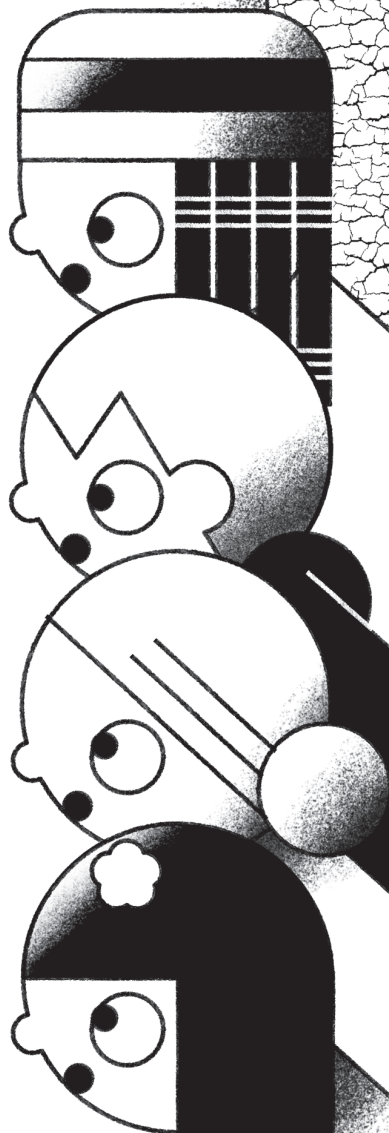
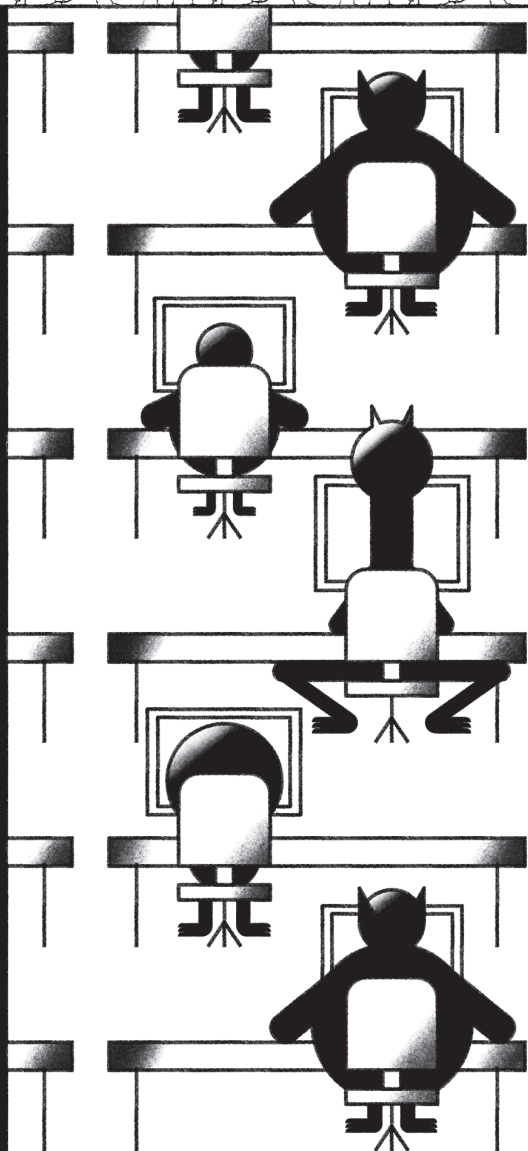
– Усе буде добре, маленький друже, – спокійно промовила Система Штучного Інтелекту.

#Level 1

Після короткого польоту через зелений потік нулів та одиниць Мережуки одне за одним виринають із монітора, що висить на стіні, і потрапляють у вологе й темне приміщення. За кілька хвилин вони повністю приходять до тями після нелегкої телепортації. Діти всідаються під якоюсь стіною. Спотик дивиться на годинник. На екрані відображається повідомлення: *100% НР*. Решта теж перевіряє – у всіх однаково.

– Це показник енергії, – зазначає Айпі.

Підключення до інтернету, однак, немає. Цього можна було сподіватися, хоча без доступу до мережі та без контакту із СШІ діти почуваються невпевнено.

– Давайте швидше з цим покінчимо й повернемось додому, – каже Спотик, встановлюючи таймер на годиннику на сорок хвилин, щоб не перевищити ліміт часу для телепортації.

Діти встають і нерішуче прямують до проходу, що веде у коридор. Ідуть далі, тримаючись поруч. Щокілька метрів проходять повз двері – то ліворуч, то праворуч. Друзі перевіряють кожні – всі зачинені. Вдалині Мережуки помічають блідо-блакитне світло. Підходять ближче: виявляється, що одні двері таки прочинені. Зазирнувши у щілину, діти бачать приміщення розміром із великий спортзал, а в ньому – десятки чи навіть сотні чорних істот, які сидять перед рівними рядами моніторів і без упину тарабанять по клавіатурах.

– Йой, та тут ціла армія клонованих Мережахів, – шепоче Айпі.

– Так, і це, напевно, та сама зала з комп'ютерами, яку ми бачили на карті. А якщо так, то до трону Чистого Зла вже недалеко, – відповідає Комп і прочиняє двері ширше.

Петлі голосно скриплять. Четверо друзів швидко відступають назад із поля зору Мережахів на випадок, якби котрийсь із них обернувся перевірити, що то за шум – але цього не стається. Жодне зі створінь навіть не

ворушиться, хоча до найближчих комп'ютерів – лише кілька метрів.

– Вони так зайняті своїм клацанням по клавіатурах, що ні на що не звертають уваги, – каже Спотик і прочиняє двері ще ширше, хоча знає, що вони знову голосно заскриплять.

Так і стається, але на це ніхто не зважає. Тоді, нажавши решту команди, Спотик вихиляється за двері й гучно плескає в долоні. Він має рацію: жодної реакції з боку Мережахів.

– Гаразд, тихо йдемо вздовж стіни. У напрямку тих колон, – каже Спотик і рушає.

Решта слідує за ним. Мережахи сидять до них спиною, тому Мережуки заглядають у їхні монітори. Діти бачать відкриті профілі в соціальних мережах, групи, сайти знайомств та аукціонів. Мережахи роблять свою справу – ображають людей, публікують якісь перероблені фотографії, домовляються про побачення, посилають сердечки та смайлики, але їхні наміри не залишають сумнівів: вони сіють зло і сум'яття.

Раптом лунає оглушливий звук – щось схоже на кашель і хрипи одночасно. Робота за комп'ютерами завмирає, а з мегафонів, що висять на стінах і колонах

у глибині приміщення, лунає гучний голос Чистого Зла:

– Де ви, дурбецали?! Я чекаю на вас у тронній залі!

Мережуки бачать, як четверо чорних створінь встають і йдуть уперед. Вони впізнають Брехуняку, Крадуна, Белькотяку і Смітникуна.

– Ми повинні прослідкувати за ними, – каже Спотик.

Мережуки починають нерішуче рухатися між столами вглиб приміщення, сподіваючись, що Мережахи за комп'ютерами справді настільки захоплені сянням гейту в мережі, що не звернуть на них уваги. Через деякий час вони бачать східці та п'єдестал із тронном і комп'ютером Чистого Зла на ньому. Мережахи – нагорі. Чисте Зло щось їм розповідає і показує на великому моніторі. За мить Мережуки вже стоять біля підніжжя сходів і починають обережно підніматися. Вони підходять до ряду масивних колон. Діти перебігають від однієї до іншої, щоби підібратися якомога ближче до Мережахів. Зрештою вони ховаються за колону, з-за якої добре видно і чути, що Чисте Зло каже своїм підлеглим.

На екрані вони бачать великий напис:

S.N.A.K.E.

Чисте Зло промовляє:

– Отже, це наше майбутнє, а водночас – кінець безпечного інтернету для тих шмаркачів, які ледь не жили в ньому і думали, що вони – найрозумніші. Вони всі нам підкоряться. Ми заліземо їм у голови. Вони служитимуть мені. Я геній. Ха-ха-ха! – Володар Мережахів тріумфально сміється, а потім продовжує: – Річ у тому, мої любі друзі... – Чисте Зло змінює тон на приязний, що трапляється дуже рідко і зараз має підкреслити урочистість промови. – Так от, справа в тому, мої дорогі телепні... – продовжує Чисте Зло, нарешті пояснюючи свій план. – Річ у тому... – каже він, знову простягаючи руку до клавіатури, щоб перемкнути слайд і нарешті показати підданним, в чому ж суть цього плану.

Саме цієї миті залою прокочується пронизливий писк. Він лунає з того місця, де Мережуки, притулившись одне до одного, спостерігають за розмовою Мережахів. Спотик розуміє, що це сигнал будильника на його годиннику. Хлопчик забув увімкнути беззвучний режим і тепер, заскочений зненацька, намагається вимкнути дзвінок. При цьому Спотик втрачає рівновагу, падає і приземляється прямо перед здивованими

галасом Мережахами. За ним з-за колони вискакує решта команди Мережуків.

– Хто ти і що ти тут робиш? – сердито запитує Чисте Зло.

– Ммм... мм... ми? – затинається Спотик, шукаючи якесь пояснення.

– Ми граємо. Ми граємо... у вашу гру. Ну, нам час валити. Треба йти на обід, – відповідає Комп, відчайдушно намагаючись виграти час.

– Так, ми звалюємо, але загалом – респект, дуже гарна гра, гарний дизайн і все таке, – додають дівчата.

– Ну, нам пора, – встаючи з підлоги і обтрушуючись із пилу, каже Спотик і кидається навтьоки. За ним – решта команди.

– Зупиніть їх! Вони не повинні звідси втекти! – кричить Чисте Зло Мережахам.

Ті встають, але їхня незграбність не пророкує успішного переслідування.

– Телепні, – викрикує Чисте Зло, клацаючи щось на клавіатурі.

Коли Мережуки минають останні колони і вибігають на сходи, Чисте Зло тріумфально натискає на клавіатурі Enter, і по всій залі вмикаються яскраво-зелені лазери,

що пронизують простір знизу догори під різними кутами. Мережуки, незважаючи на це, продовжують бігти до комп'ютерних столів Мережахів. Проте майже з кожним кроком діти втрачають сили. Вони ледь долають сходи й біжать до комп'ютерів мережахових клонів.

– Ці лазери забирають нашу енергію, – кричить решті команди Спотик, сповільнюючи біг.

За кілька кроків вони зупиняються.

– У мене лише тридцять один відсоток НР, – каже Комп, дивлячись на годинник і виснажено хапаючи повітря.

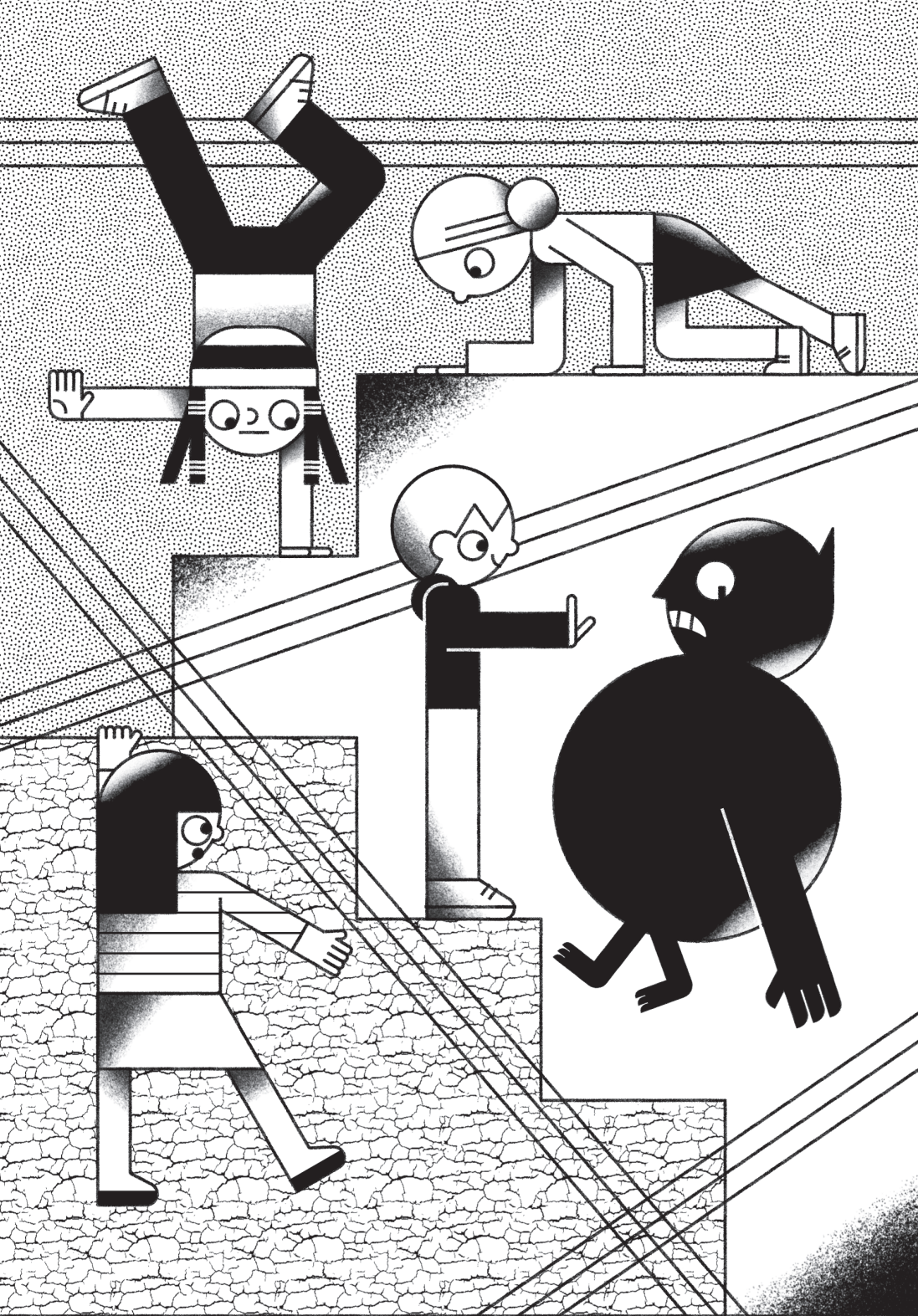
Дівчата повідомляють:

– У мене – сорок два.

– А в мене – сорок.

– У мене залишилося двадцять вісім, що робимо далі? – стурбовано запитує захеканий Спотик, дивлячись, як до них сходинка за сходинкою наближаються Брехуняка і Крадун, а за ними чвалають Белькотяка та Смітникун.

– Нам не дійти, – оцінює ситуацію Айпі. – Хіба що якось оминатимемо ці лазери, – каже дівчина і вмить перестрибує через два зелені промені на їхньому шляху. Потім проповзає під наступними лазерними

перешкодами. Рівень НР на екрані смарт-годинника Айпі залишається незмінним. – Це працює. Поспішаймо! – гукає вона до решти.

У такий спосіб команда натужно долає наступні метри. Кожен дотик до лазера позбавляє їх кількох відсотків НР. Лише кілька кроків відділяють дітей від найближчого монітора, який міг би стати їхнім порталом до Мегацентру Захисту, але вони змушені зупинитись, оскільки щільний пучок лазерів перегороджує їм шлях. Смарт-годинники Мережуків показують заледве по кілька відсотків НР. Мережахи дедалі ближче.

Чисте Зло спостерігає за розвитком подій, впевнений у своїй перемозі.

– Взяти їх, телепні! У них уже немає сил! – кричить він до своїх підлеглих.

Брехуняка, який найближче підійшов до Мережуків, сповільнюється і, намагаючись вичавити з себе посмішку, каже:

– Не бійтеся. Ви у безпеці. Ми – друзі.

У такий спосіб Брехуняка хоче привернути увагу Мережуків і дочекатися інших посіпак, бо попри те, що він сильніший, у глибині свого мережахового єства він – лише ница, боягузлива, брехлива істота.

Годинники Мережахів миготять червоним і видають тривожні звуки. Усвідомлюючи близькість поразки, діти майже не звертають уваги на слова Мережаха. Вони думають, чи бігти далі й втратити рештки енергії, чи здатися на милість Чистого Зла.

Раптом Спотик, неабияк дивуючи решту команди, робить крок до Брехуняки, простягає йому руку й каже:

– Ми теж друзі. Мене звати Спотик. Приємно з вами познайомитися.

Збентежений Мережах подає йому долоню. Утім, хлопець, допомагаючи собі іншою рукою, смикає його до себе і з останніх сил штовхає на пучок лазерних променів, що перегороджував їм шлях. На мить дорога до найближчого ряду комп'ютерів звільняється. Мережуки швидко пробігають кільканадцять кроків і з розгону пірнають до мережахових моніторів, зникаючи в них, чим неабияк дивують своїх переслідувачів і розлючують Чисте Зло.

– Ніііі!!! Ні-ні-ні! – лунає крик володаря Мережахів. Він розходитьсь луною, коли Мережуки вже знімають свої VR-окуляри, сидячи в кріслах у безпечному

Мегацентрі Захисту, на радість і полегшення Системи Штучного Інтелекту. Нетробо ж майже підстрибує від щастя і блимає всіма своїми світлодіодами.

– Ну й ну. Ще трохи, і ми пропали б, – каже Айпі, важко дихаючи від втоми.

– Так, їх вдалося обдурити, але ми дізналися не все. А були так близько, – додає явно незадоволений Спотик.

Решта дітей теж обмінюється враженнями.

– Я все бачила, – лунає голос СШІ. – Ви були неперевершені. Дякую. Ми досі не знаємо напевно, що планують Мережахи, але загроза серйозна – це безсумнівно. Відпочиньте, а я спробую дізнатися більше. Розлючені після поразки Мережахи можуть бути менш уважними. Спробую цим скористатися. До завтра, діти.

#Щось тут не так

Коли Мережуки залишають Державну академію робототехніки, вони з подивом відзначають, що ще лише полудень. Діти досі під враженням від подій у штаб-квартирі Мережахів, але вирішують певний час про це не говорити та якось зняти напругу останніх годин.

– Я йду додому перевдягнутися. Ми граємо в баскетбол о п'ятій. Ти пам'ятаєш? – каже Спотик, озирнувшись до Компа.

– Так, авжеж. Я лише сподіваюся, що там не буде лазерів і Мережахів...

– А ви, дівчата? Може, теж приєднаєтесь?

– Ні, дякую. Мене мама підвезе до скейтпарку, щойно повернеться з роботи, – відповідає Айпі. – Я вчу нові трюки. Скоро вам покажу.

– Я виснажена цими Мережахами. Мрію про ліжку, чай і книжку. Думала підготувати нове відео для свого каналу, але сьогодні до лептопа навіть не підходитиму, – описує свій план Нетка.

Друзі проходять через парк, і кожне рушає у свій бік.

– Побачимося на майданчику, – каже Спотик Компові.

– Бувайте, дівчата, до зустрічі у школі.

– До зустрічі.

– Па-па.

О п'ятій, як і планували, хлопці зустрічаються на баскетбольному майданчику. Із домовленої команди ще

нікого немає, тож вони починають кидати м'яча самі. Діти здивовані, бо о цій порі тут зазвичай багато людей. Попри гарну погоду, на сусідньому футбольному полі теж нікого немає, а на майданчику лише кілька дітей сидять на лавці, залипнувши в телефони. За чверть години Спотик вирішує перевірити, що ж відбувається. Можливо, він неправильно запам'ятав розмову в чаті. Перевіряє останню переписку в телефоні. Все правильно – допис Шимона:

Ну, до зустрічі о 5 на майданчику.

Під дописом три усміхнені смайлики, чотири пальці вгору та коментарі:

Круто.

Буду стопудняк.

Побачимось.

– Усі онлайн, – зауважує Комп, дивлячись на переписку та зелені крапки біля всіх імен на своєму телефоні.

Спотик пише:

Як справи? Ми з Компом на полі. Хтось підійде?

Через деякий час на екрані з'являється відповідь Шимона:

Я нас.

Ще одна нижче:

Я також. Сорі.

Ця нова гра – мега.

Тааак. Супер.

Нижче з'являється коментар Компа:

Зомбарі!

Гляньте краще гру, ніж ото випендрюватись, – відповідає Шимон, надсилаючи посилання.

– Особисто з мене ігор на сьогодні досить, – каже Комп Спотіку, відмовляючись від подальшої участі в розмові в месенджері й ховаючи телефон у рюкзак.

– Ходімо, покидаємо м'яча.

Тим часом на Айпі чекав схожий, але приємний сюрприз. Майже весь скейтпарк був лише для неї. Там було лише кілька людей, а зазвичай перед перешкодами доводиться чекати у черзі.

Нетку оминає досвід решти Мережуків, тому що вона, як і планувала, проводить день офлайн у своїй кімнаті з книгою в руках, але наступного дня у школі вона теж переконується, що діється щось не те.

#Середа

У середу перші два уроки – інформатика. У класі з'являється лише половина учнів, більшість із них ледь тримається на ногах. У них під очима темні кола, де хто спирається ліктями на парти й сидить, поклавши голову на руки. Ці діти – найбільш витривалі, бо решта просто посхиляла голови на парти. Те, що їм вдається перемагати в боротьбі зі сном, – уже досягнення. Хоча в деяких це теж не виходить.

– Це якась епідемія? Ви хворі? Не спали вночі? – запитує здивований учитель. – Хтось може мені пояснити, що тут відбувається?

Здається, у всьому класі нормально почуваються лише Мережуки, але їм важко пояснити, що діється, адже вони самі нічого не розуміють.

Раптом виявляється, що ще дехто не піддався цій колективній втомі. Це Януш. Нечасто трапляється так, що він знає відповідь на питання вчителя, тому хлопчик встає й охоче доповідає:

– Вони всю ніч грали у змійку, пане вчителю. Тому вони ледь притомні.

– У змійку? – здивовано перепитує той.

– Так, це така нова гра. З учорашнього дня всі про неї говорять. Кажуть, вона суперова. Така крута, що не можна відірватися.

– А ти, Януше? Що трапилося, що ти нею не захопився? – підозріливо цікавиться вчитель, адже він часто ловив хлопчика, коли той ховав під партою телефон.

– Їх запитуйте, – відповідає звинувачувальним тоном Януш, обертаючись до Мережуків.

Мабуть, блокування за гейт однокласника досі діє.

– Я нічого не розумію. Йду по вашу класну керівничку, – каже пан Котек і виходить.

А тим часом Мережуки вмить усе розуміють.

– S.N.A.K.E., «Снейк», пам'ятаєте напис на моніторі Чистого Зла?

– Snake з англійської перекладається як «змія».

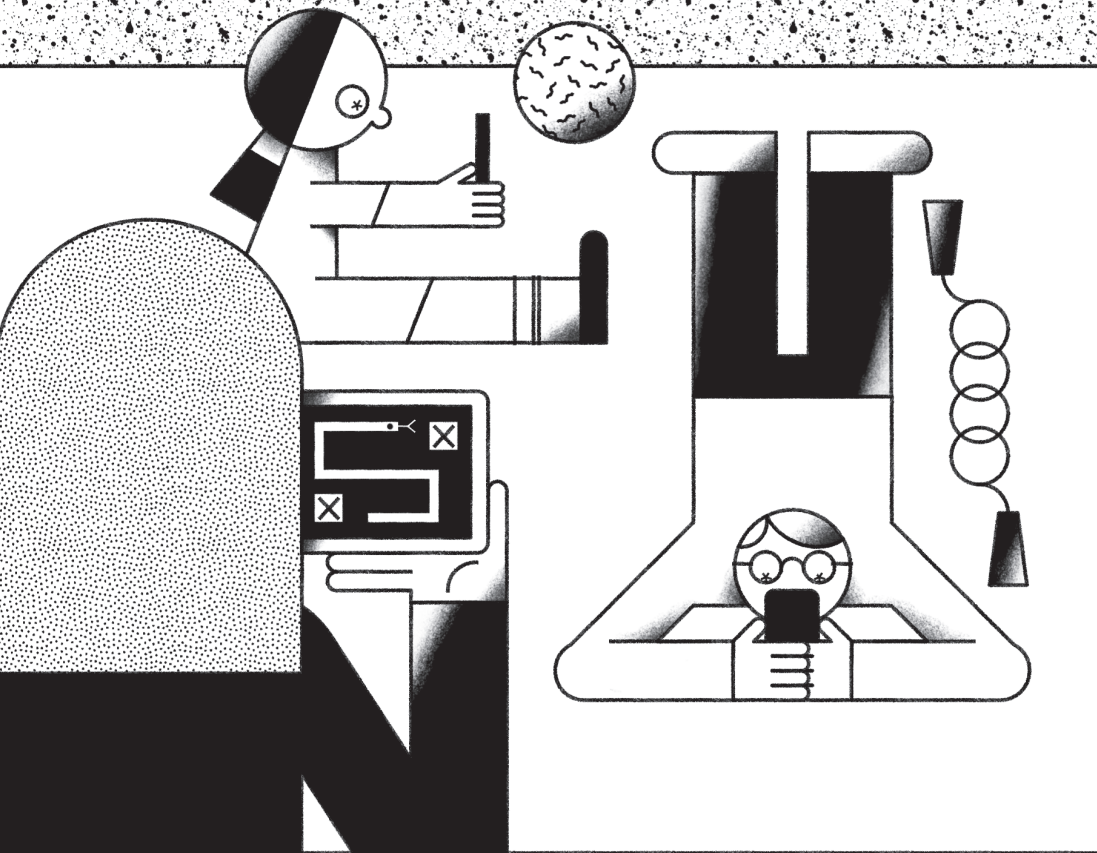
– Це все каверзи Чистого Зла.

– Тепер зрозуміло, що в нього за план.

– Швидко, треба розповісти про це Системі Штучного Інтелекту.

– Погнали.

Януш чує розмову Мережуків і нічогісінько не розуміє. Решта класу взагалі не звертає на них уваги, все більше занурюючись у сон.

– Що відбувається? Куди це ви? – запитує Януш у друзів, що вибігають із класу.

– Все одно не повіриш, – каже на виході Нетка.

Ідучи коридором, крізь скляні двері діти бачать, що в інших класах ситуація схожа. Чисте Зло розійшовся не на жарт.

Вийшовши зі школи, Айпі намагається викликати Систему Штучного Інтелекту, повторюючи до свого смарт-годинника:

– СШІ, СШІ. Відгукнись. У нас термінова справа. СШІ, СШІ...

У відповідь – лише тиша. На екрані не з'являється жодного повідомлення.

Решта Мережуків теж намагається викликати СШІ зі своїх годинників, але це також не приносить результату.

– Марна справа. Ми повинні дістатися до СШІ. Треба якось зупинити цих Мережахів.

Остаточно вони в цьому переконуються, бачачи хлопчину, який їде на велосипеді та водночас дивиться в телефон. Останньої миті він об'їжджає друзів і на повній швидкості вривається у дерево. Потім, не звертаючи уваги на скручене передне колесо і розбите

коліно, він знову бере до рук телефон, сідає на землю і продовжує грати.

Уважно роззирнувшись навколо, Мережуки помічають на ігровому майданчику дітей, які не лазять по драбинах і не граються одне з одним. Усі вдивляються в екрани смартфонів, тримаючи їх перед носом. Поруч якась дівчинка голосно переживає те, що відбувається на екрані її телефону, і за мить люто кидає ним об тротуар.

Мережуки розуміють, що всі діти в парку не відриваються від своїх смартфонів.

– Швидше. Кожна хвилина на вагу золота... – каже Спотик.

#Де поділася СШІ?

Мережуки стоять перед входом до Державної академії робототехніки і роздумують, чи й цього разу їм вдасться зайти туди, не привертаючи до себе уваги охоронців. Попри їхні побоювання, годинники без проблем відчиняють двері за дверима – і вже невдовзі всі четверо стоять у головному холі. Друзі прямують до знайомих дверей, швидко ідуть через коридор у старій частині Академії, де-не-де зриваючись на біг, аби якнайшвидше дістатися

до Мегацентру Захисту. На місці вони ще раз пробують викликати СШІ через смарт-годинники. Безуспішно.

– І що тепер? – питає Спотик, намагаючись відчинити масивні розсувні двері до серверної кімнати.

Решта команди йому допомагає, але все безрезультатно. Двері навіть не здригаються. Комп помічає, що камера в коридорі направлена прямо на них.

– Ось і все. Зараз тут будуть охоронці, – каже він із безнадією в голосі.

– Що ми їм скажемо? Я сумніваюся, що вони повірять у казочку про СШІ і Мережахів, – додає Айпі.

І справді, за мить із глибини коридору долинають дедалі голосніші звуки. Хтось наближається.

Мережуки вже майже кидаються тікати, але останньої секунди щось їх зупиняє. Вони з полегшенням упізнають знайомий голос:

– Ї-ду. Ї-ду. Це я. По-че-кай-те. Над-звичай-на си-ту-а-ці-я.

За мить вони бачать, як до них суне Нетробе.

– На-ре-штi ви тут. У нас про-бле-ми. СШІ по-тра-пи-ла у паст-ку Чи-сто-го Зла.

Нетробе говорить швидше, ніж зазвичай. Явно знервований, він зупиняється біля Мережуків. Робот

видає серію якихось звуків – і двері до Мегацентру Захисту відчиняються. Там усе виглядає інакше. Всі екрани вимкнені. Мережуки сідають у свої крісла. Уже трохи спокійніший Нетробе розповідає їм, що сталося минулої ночі. Виявилося, що стурбований візитом дітей Чисте Зло вже почав на повну силу реалізовувати свій план. СШІ зафіксувала величезний потік даних у напрямку Варшави і зрозуміла, що саме тут – у місті, де вона заховалася, – Мережахи починають свою операцію із заволодіння свідомістю дітей. Вона тільки не знала, як саме вони це хочуть зробити. Система Штучного Інтелекту почувалася винною. Не звертаючи уваги на ризики, вона кинулася в кабелі, що вели до штаб-квартири Чистого Зла, просканувала там усі сервери, але наприкінці потрапила у сервер-пастку, з якого не було проходу далі. Коли Система Штучного Інтелекту спробувала повернутися, виявилося, що Мережахи увімкнули блокування, яке відрізало їй дорогу.

Завершуючи свою розповідь, Нетробе вмикає через колонки, приховані десь у його корпусі, останні слова СШІ:

«Скажи Мережукам, що вони мусять перемогти змію. Мусять перемогти змію».

Мережуки додають до історії Нетробе все, що дізналися тим часом самі.

– Що ро-би-ти? Що ро-би-ти? – повторює Нетробе, їздячи колами по кімнаті.

#Що робити?

Мережуки продовжують сперечатися у Мегацентрі Захисту.

– Ми маємо якось повернутися в цю гру.

– Але як? Системи Штучного Інтелекту ж нема. Як ми під'єднаємося до сервера Мережахів?

– Без СШІ – без шансів.

– І що це значить – що ми маємо перемогти змію?

Западає тиша. Нетка пересідає до стола з головним комп'ютером, на який завантажилася Система Штучного Інтелекту. Кладе руку на мишку, водить нею туди-сюди. Цієї миті центральний монітор вмикається. Замість символу Системи Штучного Інтелекту на ньому видно робочий стіл із різними іконками, одна з яких називається «Телепортація». Нетка клацає на неї мишкою – і на екрані одне за одним з'являються багато порожніх вікон.

– Що ро-би-ти? Що ро-би-ти? – знову виражає своє занепокоєння Нетробе, що якийсь час із надією дослухався до розмови Мережуків.

– Аби ми тільки розуміли, який увійти на сервер цього Флуда Флеймана і повернутися до гри! СШІ знала би, що треба ввести у ці поля, щоби нас туди перенести, – каже Нетка, вдивляючись в екран.

– Ну, так. Все підключене, але без Системи Штучного Інтелекту ми не впораємося, – озивається Айпі, беручи до рук окуляри віртуальної реальності, які висять на спинці крісла.

– Зараз, у мене є ідея. – Спотик зривається з крісла і виймає телефон. – Компе, пам'ятаєш, як вчора на полі Шимон надіслав нам лінк на цю гру? Я можу її завантажити. Якщо це гра Мережахів, то вони, певно, тримають її у себе на сервері. Коли я її запущу, Айпі зможе використати свій магічний годинник, відслідкувати номер цього сервера, і так ми повернемося у штаб-квартиру Мережахів. – Шукаючи на телефоні лінк на гру, він питає Нетробе: – Це має сенс?

Той видає кілька звуків, крутить головою, ніби аналізуючи ситуацію, і відповідає:

– Зда-є-ться, це наш є-ди-ний шанс.

– Але, коли запустиш гру, зважай, щоби вона тебе не затигнула, як усіх навколо, – озивається Айпі.

Нетка з нею погоджується:

– Я чула, що виробники ігор та інших сервісів роблять усе, аби ми проводили в мережі якнайбільше часу. І їм це в принципі непогано вдається. Усе вказує на те, що Мережахи зібрали всі ці способи в одному додатку – і таким чином хочуть заволодіти нашою свідомістю.

– Добре, добре, я буду обережним, – відповідає Спотик, натискаючи на чорну іконку із зображенням скрученої у кільце білої змії та підписом «Снейк» – вона має запустити щойно завантажений додаток.

На екрані з'являється кілька прямокутників із написами:

Збирай бали і купуй, що хочеш.

Стань найкращим.

Заводь друзів.

Ти для нас – найважливіший.

Погляд Спотика зупиняється на кнопці «Грати», що миготить унизу екрану. Перед тим, як запустити гру, він дивиться на Айпі, яка у повній готовності чекає, скерувавши у бік екрану його смартфона свій годинник.

Спотик клікає на напис. На екрані з'являється біла змія, що повзе по чорній дошці. Правила гри виявляються дуже простими. Спотик управляє змією, оминає вибухівку у вигляді червоних скриньок із жовтою літерою X, з кожним порухом змії йому додається балів, і тоді він опиняється вище у рейтингу. На екрані є також інші змії – більші й менші. Видається, що ними керують інші гравці. Ніби нічого особливого, але плавні рухи змії та вібрація телефону, що їх супроводжує, приємно дивують хлопчика.

Айпі сканує екран. На її годиннику з'являється довгий рядок цифр.

– Є. Я отримала номер цього мережахового сервера.

Задоволена Айпі поплескує Спотика по плечу. Він втрачає контроль над змією, і та натикається на скриньку з динамітом. Вибух – і змія розлітається на шматочки, а на екрані Спотикового телефону з'являється повідомлення: Вітаємо! 1092 місце, а також напис: «Покращ свій результат. Зіграй ще раз».

Поки всі з надією дивляться на годинник Айпі, Спотик, роздратований невдачею у грі, береться за ще одну спробу. Йому вдається отримати кілька балів іще до того, як решта команди помічає, що відбувається. Його

змія довша, ніж першого разу, і завдяки цьому може з'їдати менших змій, які опиняються на її дорозі.

– Спотіку, ти здурів?! – вигукує шокована Нетка, побачивши, що відбувається.

– Заспокойся. Я зараз закінчу, – відповідає захоплений грою хлопчик.

Ситуацію вирішує Нетробе. Він простягає свою роборуку до Спотика і затискає пальцями його телефон, а після цього швидким рухом вириває йому пристрій з рук.

– Що ти виробляєш?! Віддай мій телефон! – кричить Спотик.

– Візьми себе в руки. Це тільки дурна гра, – заспокоює його Комп.

– Може, вона й дурна, але справді затягує, – відповідає Спотик, повертаючись до реальності. – Ну гаразд. Який у нас план? – додає він за мить. Роззирається і зупиняє погляд на Нетці, яка, вдивляючись у телефон Айпі, вводить на клавіатурі номер комп'ютера Мережахів.

Порожні квадрати на великому екрані починають заповнюватися цифрами. Коли дівчинка вписує останню з них, унизу з'являється кнопка: «Телепортація».

#Чисте Зло тріумфує

– Ось він, цей день. День перемоги, – голос Чистого Зла розноситься по всій його штаб-квартирі.

Володар Мережахів стоїть біля свого трону на фоні великого монітора, на якому відображається гра «Снейк». Велика біла змія, однак, не повзає по дошці, як під час гри, а лежить у кутку, ніби в тераріумі, згорнувшись кільцями. Чисте Зло підходить до екрану і вдаряє по ньому – змія витягується і повзе в інший куток, де знову згортається клубочком і лежить нерухомо.

– Змія – це наше майбутнє. Мою гру знає вже майже кожна дитина у цьому дурному місті. До того ж, ми викурили з нього Систему Штучного Інтелекту і загнали її прямо в нашу пастку, – володар Мережаків вибухає огидним сміхом.

Чисте Зло має такий гарний настрій, що навіть поплескує по плечі Брехуняку, що стоїть навпроти – ще вчора він погрожував прогнати його через найвитонченішу антивірусну програму в якості покарання за невдалу погоню за Мережуками.

– Мій план працює. Цей день настав. Усі мережахівські лапи мають рекламувати мою гру, не втрачаючи

ані секунди. По всьому світу! – гримить із мегафонів голос Чистого Зла.

Поглинута сіянням хаосу в інтернеті, армія мережарохів на мить припиняє тарабанити по клавіатурах.

– Реклама нашої гри має з'явитися у кожному інтернет-сервісі, на кожному сайті, про неї повинні говорити всі ютуб-блогери. Що вона – найкраща і єдина. Рекламуйте її, обіцяйте гроші, все на світі. Вимикайте в дітей ці чортові програми батьківського контролю. Заражайте вірусами системи бронювання в басейнах, спортзалах і кінотеатрах. Оголосіть епідемію, ураган, повінь. Нехай школи закриваються, а діти сидять удома і грають. Вони повинні забути про весь світ. Повинні запам'ятати, що задоволення має тільки одне ім'я: «Снейк». А Снейк – це я. Ха-ха-ха! Я, як змія, прослизну їм до мізків і захоплю їхню свідомість. Вони служитимуть мені так само як і ви, бовдури.

#Мережахи – вдруге

- То що ми робимо?
- Телепортуємося?

– А в тебе є інші ідеї?

– Застрибуймо туди, поки всі не з'їхали з глузду через цю гру.

– Давайте ввалямо цим Мережахам.

Швидко порадившись, Мережуки сідають у свої крісла і беруть зі спинок окуляри віртуальної реальності.

Нетробе стає на місце Нетки і простяє долоню до клавіатури. Його палець зависає над клавішою Enter. На екрані видно, як курсор мишки завмирає на написі: «Телепортація».

– За ва-шим сиг-на-лом. – Нетробе готовий запустити процес телепортації.

Мережуки обмінюються повними рішучості поглядами. Вдягають окуляри. Спотик робить це останнім і твердим голосом командує:

– Зараз!!!

Перед їхніми очима знову закручуються зелені ланцюжки нулів та одиниць. Відчуття сильного тиску зникає після жорсткого приземлення на лискучу чорну підлогу. Вони трохи забились, але всі встають. Рівновагу їм вдається відновити не відразу – підлога виявляється слизькою, як каток. Навколо – сутінки.

– Це не схоже на штаб-квартиру Мережахів. Тут надто чисто і немає цього противного запаху, – зауважує Айпі.

– Треба пошукати якийсь прохід. Якщо ми у сервері Мережахів, то ці потвори мають бути десь тут. Тримаймося разом, – каже Спотик і першим рушає невпевненим кроком у напрямку величезних кубічних фігур, які видніються за кільканадцять метрів.

Решта команди обережно йде за ним. Підійшовши ближче, вони розуміють, що це червоні скрині. Десь віддалік вони бачать щось біле незрозумілої форми – воно трохи розганяє темряву. Порадившись, Мережуки вирішують іти до нього, вирішивши, що це світло проникає з проходу, який веде до іншого приміщення.

Минаючи першу зі скриньок, розкиданих по всьому приміщенні, Спотик раптом зупиняється. У нього на обличчі з'являється вираз жаху. Хлопчик дивиться на велику жовту літеру, намальовану на боці скриньки.

– Х, – читає він.

– І що з того, що це Х? Що це означає? – питає решта Мережуків.

– Це як у грі. Як у цьому «Снейку». Там були такі самі скриньки. Скриньки з вибухівкою.

Ніби на підтвердження його слів, незрозуміла біла фігура, до якої вони йшли, починає рухатися. Цієї ж миті вуха та мізки чотирьох дітей пронизує моторошне шипіння.

Усе стає зрозуміло. Вони телепортувалися прямо на сервер гри «Снейк».

– Це змія. Вона нас помітила. Повзе сюди. Що робити?

Серед Мережуків наростає паніка. Снейк і справді впевнено суне в їхній бік.

– Якщо вона нас торкнеться – нам кінець. Треба тікати. Давайте розділимося. Може, звідси є якийсь вихід.

Послухавшись Спотика, решта Мережуків розбігається – кожне у свій бік. Дезорієнтована змія зупиняється. Вона підповзла вже так близько, що стає видно, яка вона неприродно величезна. Її голова сягає Мережукам до пояса, а витягнуте біле тіло, яке чітко видно на фоні чорної підлоги, простягається на кілька метрів.

Снейк на секунду завмирає, а тоді починає повзти до Айпі. Поки та спритно петляє поміж скриньками, змія перемикає свою увагу на Компа. Вона не вдається до фінальної атаки – суне, ганяючись за Мережуками по черзі.

Усе це видно на моніторі Чистого Зла, де ще зовсім недавно змія ліниво лежала, згорнувшись у кільце. Той стоїть спиною до екрану і, ні про що не підозрюючи, продовжує виголошувати свою промову перед армією Мережахів.

Натомість Брехуняка, що стоїть обличчям до монітора, бачить, як Мережуки панічно тікають від змії.

– Дітлахи! Ті, які були тут учора! – метушливо кричить Мережах своєму володареві.

– Замокни! Я не хочу більше про них чути! Я змилювався над тобою, коли ти їх прогавив, але не пробачу, якщо перебиватимеш мене зараз, – гиркає Чисте Зло.

– Але... – Брехуняка показує на екран, на якому видно, як панічно бігають Мережуки, а за ними ганяється змія. Проте розлючений Чисте Зло хапає зі столу клавіатуру і жбурляє в нього.

– Мовчи, коли я говорю!

Тим часом змія обирає своєю ціллю Нетку і повзе за нею, з кожною секундою зменшуючи відстань до дівчинки. Решта Мережуків дивиться на їхній нерівний бій, панічно шукаючи якогось порятунку. За мить Спотик, нервово жестикулюючи, каже щось Айпі й Компові. Усі

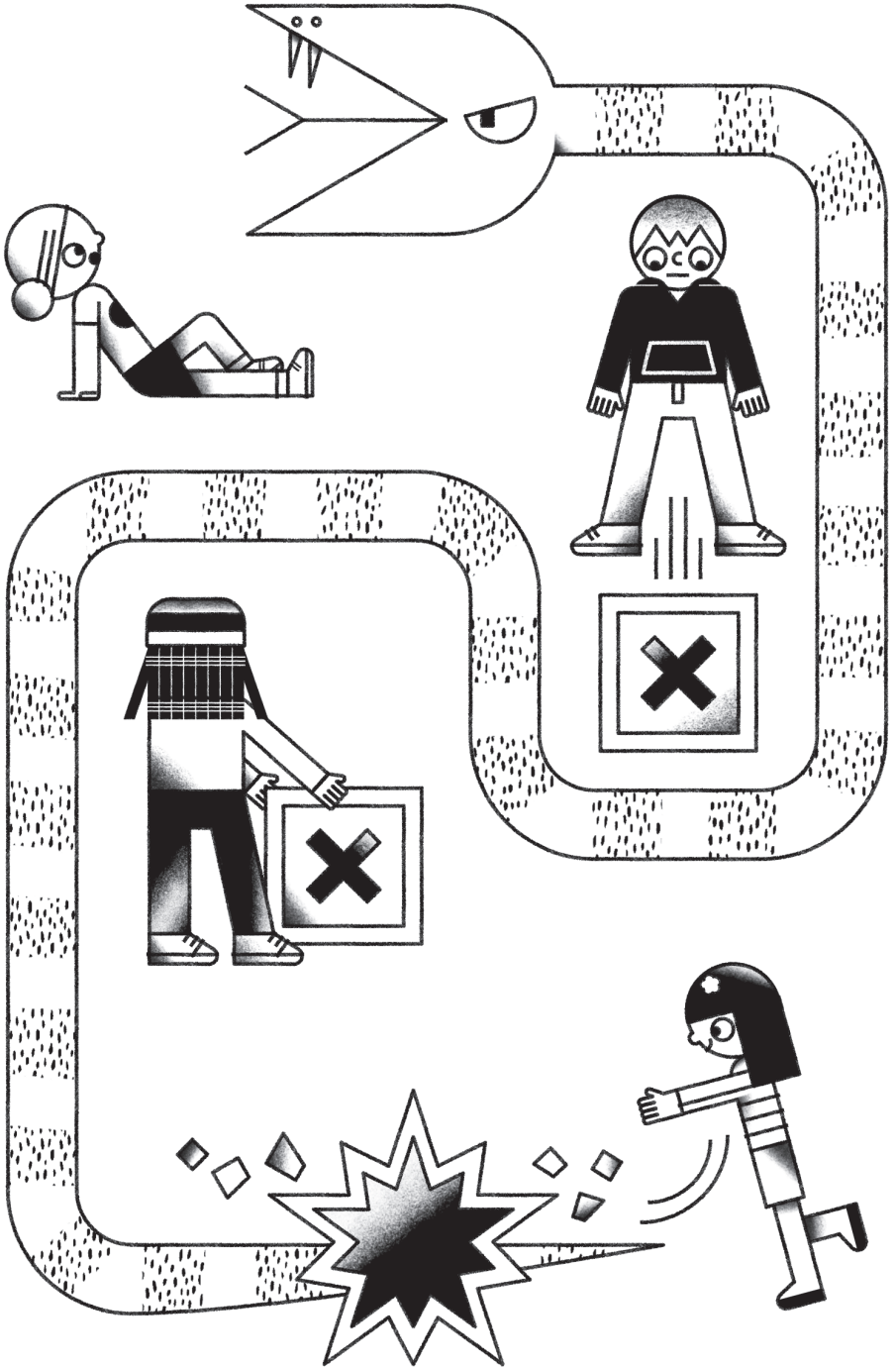
трое підбігають до скриньок з вибухівкою. На «три-чотири» вони штовхають кілька у бік Снейка. Одна з них, ковзаючи по чорній підлозі, мало не вдаряє Нетку, яка тікає з останніх сил, але врешті-решт усі скриньки поцілюють прямо у змію, що суне на повній швидкості. Ця ідея виявляється ще вдалішою, ніж можна було сподіватися. Кілька вибухів – і Снейк розпадається на шматочки. Вибухи настільки сильні, що монітор розлітається також, і команда Мережуків разом із тим, що залишилося від змії, приземляється прямо під ноги Чистому Злу.

Коли до Чистого Зла доходить, що щойно сталося, він шаленіє.

– Ніііііі! Тільки не цеєєє! За ними!

Сам він кидається до комп'ютера, аби ввімкнути лазер, які затримають утікачів. Але тут Чисте Зло розуміє, що для цього потрібна клавіатура, а її на столі нема, бо він щойно жбурнув її у Брехуняку.

Він розлючено дивиться, як Айпі, Спотик, Нетка і Комп пробігають поміж рядами комп'ютерів Мережуків, які зовсім недавно з ентузіазмом планували просування гри «Снейк» по всьому світу, а зараз вдивляються у свої монітори, на яких пульсує напис: ERROR.

– Там є двері в коридор, яким ми сюди потрапили попереднього разу, – кричить на бігу Нетка решті команди.

– Так, мусимо дістатися до екрану, через який ми перенеслися сюди вперше. Через нього можна спробувати повернутися додому, – ледве віддихуючись, каже Спотик, коли всі четверо вже опиняються в коридорі.

– Але перед цим треба звільнити СШІ. Дивіться, може, її ув'язнили там, – каже Нетка, показуючи на двері з написом «Серверна кімната».

– Добре, ви з Компом ідіть туди, а ми зі Спотиком спробуємо зупинити Мережахів, – кидає Айпі, зазираючи крізь прочинені двері до комп'ютерної зали, де Мережахи незграбно збігають сходами вниз.

Нетка і Комп рушають до мережової серверної кімнати, а Айпі зі Спотиком після хвилини роздумів починають пересувати розставлені уздовж стін коридору металеві полиці, аби заблокувати ними двері й не дати Мережахам продовжити гонитву. Вони закінчують це робити останньої миті – саме тоді, коли Брехуняка, а за ним і решта Мережахів, кидаються до дверей з протилежного боку і починають смикати за ручку. Чисте Зло близький до божевілля. Він кличе на допомогу мережових клонів. Ті встають з-за моніторів і починають

штовхати двері, але це не приносить жодного результату – окрім того, що вони мало не зачавлюють Белькотяку, Брехуняку, Крадуна і Смітникуна.

Айпі зі Спотиком тим часом біжать до серверної кімнати. Біля входу на них чекає Комп. Він швидко зачинає двері за друзями. Усередині вони бачать Нетку, яка нахилилася над клавіатурою й уважно вводить цифри, що їх диктує знайомий голос – він долинає з колонок на столі. Голос, за яким вони встигли так сильно скучити. Діти роззираються довкола. На стіні вони бачать великий вимкнений екран та кілька менших – вони також не світяться. Лише перевівши погляд на невеликий екран, за яким працює їхня подруга, друзі з радістю помічають, як на ньому пульсує знак нескінченності.

– Я рада бачити вас разом. Час нас підганяє, – каже їм СШІ і продовжує диктувати цифри.

– Час і ціла згряя Мережахів, – іронічно відповідає Спотик.

– Ми маємо прибрати блокування. Тоді СШІ буде вільна, і ми всі зможемо повернутися додому, – пояснює Комп.

Тим часом до Мережахів, які пруть на двері, доєднується сам Чисте Зло. Викрикуючи найгірші з можливих

проклять, він наказує звільнити місце, аби замість того, щоби налягати на двері до коридору, Мережахи з усієї сили штовхали їх з розбігу. Ця ідея спрацьовує. Із кожним наступним ударом перешкода потроху піддається.

До Мережуків долинає дедалі гучніший галас, врешті вони чують крики Мережахів, які вдираються до коридору, і наказ їхнього володаря:

– Спочатку перевірте серверну. Бігом!!!

Комп спостерігає за цією ситуацією через щілину в дверях і занепокоєно кричить:

– Можна швидше?! Вони вже близько. Ми не зможемо їх стримати!

Комп тримає ручку дверей серверної, щоб Мережукам було важче їх відкрити. Спотик робить те саме. Айпі обіймає за плечі Нетку, щоб підбадьорити її, поки дівчина зосереджено вводить одна за одною цифри коду.

Раптом СШІ припиняє диктувати код і після кількох секунд тиші, які Мережукам здаються вічністю, геть дивним для цієї ситуації спокійним голосом промовляє:

– Enter.

Далі всі події розвиваються за лічені секунди. До дверей добираються Белькотяка і Смітнікун. Вони смикають за ручку. Нетка й Айпі з тривогою дивляться на

друзів, які ледве стримують наступ Мережахів. Айпі кидається хлопцям на допомогу. У цей момент Мережахи теж отримують підмогу. І неабияку. З криком: «Геть з дороги, дурбецали!» Чисте Зло власною персоною підбігає до них і різко смикає за дверну ручку. Опір Мережуків зламано. Двері ледь не випадають з рами. Чисте Зло на мить втрачає рівновагу, відступаючи на кілька кроків. У відчинених дверях він бачить Компа, Спотика та Айпі, а за столом – Нетку, палець якої просто зараз пересуває курсор до кнопки Enter.

Побачивши написаний на екрані код, Чисте Зло відразу усвідомлює, що сталося. Він встигає лише викрикнути: «Нііі!», коли Нетка відриває руку від клавіатури, і код, який прориває блокування навколо ув'язненої СШІ, починає працювати.

Великий екран на стіні серверної кімнати раптом вмикається, і на ньому загорається символ нескінченності на білому тлі, який пульсує в такт голосу СШІ, яка командує:

– Застрибуйте!

Нетка першою приймає запрошення і, ніби пірнаючи з тумби в басейн, рішуче стрибає до монітора і зникає в його сьайві. За нею слідують Спотик, Айпі та Комп.

Мережахи, які вже всі разом спостерігають за ситуацією, від подиву зупиняються як вкопані.

До реальності їх повертає крик Чистого Зла:

– За ними!

Слухаючись команди, Брехуняка, Белькотяка та інші посіпаки майже одночасно стрибають у світло монітора. Однак вони відскакують від його поверхні і приземляються на підлогу серверної, прямо під ноги свого володаря.

– Тепер ви заблоковані. Надовго. Назавжди... – чують вони голос Системи Штучного Інтелекту.

#Потрібний план

Поки Чисте Зло виплескує свій гнів, гатячи кулаками по екрану монітора зі знаком США, Мережуки вже сидять у зручних кріслах Мегацентру Захисту, а Нетробе з ентузіазмом їх вітає.

– Вдалося! – вигукує щасливий Спотик, знімаючи VR-окуляри.

За мить усі четверо кидаються одне одному в обійми.

Прийшовши до тями, діти чують голос США, яка просить їх повернутися до школи і перевірити, чи все

нормалізувалося після розгрому Снейка та Мережаків. Тим часом США має посилити блокування, щоби назавжди відключити посіпакам доступ до інтернету.

Мережуки виходять із Державної академії робототехніки й бачать, що ситуація зовсім не змінилася. Усі діти, яких вони минають по дорозі, втупились у екрани смартфонів. Друзі всідаються на лавці, аби перевірити, що відбувається в мережі, чи хтось їм написав, що постять у групі класу та переконуються, що більшість дописів стосується тієї самої гри і того, наскільки вона класна. Отже, «Снейк» і далі працює. Мережуки, однак, із радістю зауважують, що в останніх кількох коментарях ідеться про те, що зі «Снейком» щось відбувається і гру неможливо встановити.

– Добре, що хоч нових гравців не додається. Але треба щось зробити з усіма тими, кого ця гра вже затягнула, – каже Спотик.

Усі з ним погоджуються. Мережуки вирішують зв'язатися із Системою Штучного Інтелекту. Після понад годинного обговорення у них уже є план дій.

– Чудова ідея, але реалізувати її буде складно, – підсумовує Нетка, коли вони встають із лавки.

– Це буде нелегко, але хто, як не ми? – відповідає Спотик. Діти рушають уперед, мріючи про відпочинок після дня, наповненого стількома переживаннями.

#Четвер

У четвер уранці, після напружених дня та ночі, Система Штучного Інтелекту вирішує перейти у режим сну на кілька годин і запустити в Мегацентрі Захисту оновлення системи. Після того, як Мережахи були успішно відрізані від інтернету, СШІ може собі це дозволити. Щоправда, Чисте Зло не полишає спроб зламати блокування, нестримно грюкаючи пальцями по клавіатурі, однак це не допомагає. Знак СШІ не зникає з екранів у серверній кімнаті Мережахів.

У той самий час Мережуки прямують до школи, по дорозі переконуючись, що знищення Снейка та заблокування Мережахів не змінило поведінки їхніх однолітків. Ті діти, які змогли доплентатися до школи, позалипали в екрани смартфонів. Мережуки втішають себе тим, що у них є план, який може все змінити. Їм просто потрібні союзники.

Перед школою діти бачать явно засмученого Януша, що сидить на лавці. Друзі підходять запитати, як у хлопця справи. В будь-який інший день він, напевно, не захотів би розмовляти з Мережуками, але цього разу все інакше, адже його покинули всі друзі – вони, як і решта, захоплені грою, а Януш не знає, чим йому зайнятися.

– Це все якась маячня. І так несолодко, але те, що відбувається, – це вже мегаперебір.

– Ми плануємо це змінити. Хочеш нам допомогти? – каже йому Спотик.

Януш, як і решта команди, здивований цими словами.

– То і що? Навряд чи хтось так добре знає інтернет та соціальні мережі, як Януш. Все, що йому потрібно, – це почати робити щось значуще замість того, щоби сіяти гейт, – знижуючи плечима, зауважує Спотик.

– Я навіть не уявляю, що ви там собі задумали, але можу допомогти. Тільки, знаєте... Мені варто було би відновити доступ до інтернету, – промовляє Януш із легким докором у голосі.

У відповідь Спотик пошепки промовляє команду своєму смарт-годиннику, а потім підносить його до телефона Януша.

– Готово, поговоримо на перерві. А поки що треба сходити до директорки.

На вході до школи діти натикаються на класну керівничку та вчителя інформатики.

– Ви подивіться! Мої втікачі, – промовляє на привітання пан Котек.

– Власне. Я думала, що принаймні на вас можна розраховувати. Але, мабуть, у цій школі всі збожеволіли, – додає пані Баранська.

– Усі, може, й так, але ми – ні. Ми бачимо, що відбувається, і вирішили щось із цим робити. Вчора ми ходили в Державну академію робототехніки, – відповідає Нетка, пояснюючи свою втечу зі школи.

Трохи змінюючи факти, усі четверо починають розповідати, що вчені з Академії вже деякий час займаються проблемою інтернет-загроз, і що вони пообіцяли допомогти вирішити ситуацію з грою.

– У нас є ідея, як усе виправити. Ми хочемо поговорити про це з директоркою.

Вчителі переглядаються. Зважаючи на хаос, що панує у школі, не можна ігнорувати навіть тіні надії на вирішення ситуації.

– Гаразд, ходімо до неї всі разом, – пропонує пані Баранська, беручи пана Котека під руку. Вчителі та четвірка Мережуків прямують до кабінету, на якому висить табличка «Директорка».

– То ви хочете влаштувати в суботу пікнік із розвагами і таким чином відвернути увагу ваших колег від цієї божевільної гри, так? – задумливо почухуючи голову, запитує директорка, вислухавши ідею Мережуків.

– Вони, мабуть, останні притомні учні у цій школі. Можливо, варто спробувати, – озивається пан Котек.

– Ну, нехай. Будемо сподіватися, що принаймні хтось прийде, – із сумнівом погоджується директорка.

– Відповідаємо головами, – запевняють Мережуки.

По дорозі до класу діти зазирають до вчительської. Комп і Спотик підходять до вчителя фізкультури і, активно жестикулюючи, щось йому розповідають. Здається, пан Домінік зацікавлений: він часто киває головою на знак згоди. Айпі з Неткою своєю чергою наполегливо переконують пані Марту, яка навчає їх музиці і нещодавно отримала свій момент слави – разом із гуртом, у якому вона співає та грає на гітарі,

вони змагаються за вихід у фінал конкурсу «Голос країни».

Діти виходять з учительської та обмінюються результатами перемовин.

– Пан Домінік сказав, що це хороша ідея, і погодився допомогти, – повідомляє Спотик.

– Пані Марта теж «за» і пообіцяла, що на пікніку проведуть концерт. У них є навіть своя звукова система, – схвильовано розповідає Нетка.

По дорозі до класу вони зустрічають Януша.

– То ви розкажете, що реально відбувається і чим я, типу, можу бути корисним?

Діти розповідають йому про ідею організувати пікнік.

– Ми повинні якось розповсюдити інформацію про свято, – каже Спотик.

– І це буде непросто, бо всі сидять удома чи залипають у телефонах, тому з кимось поговорити буде важко. Ми маємо зв'язатися з ними онлайн, – додає Айпі.

– Ось чим ти можеш допомогти, бо якщо захочеш, то тобі напевно вдасться, – підбадьорює його Нетка.

– Добре-добре. Але що конкретно там планується? – запитує Януш.

– Ну, у нас є змагання з баскетболу, з футболу, концерт гурту «Lux Malina» – того самого, в якому грає пані Марта, і ... плануємо ще дещо суперове. – Спотик робить паузу та, відповідно до погодженого з США плану, Янушу найпершому розповідає, що пікнік відвідає також Флуд Флейман, творець гри «Снейк».

– Серйозно? Та не вигадуйте... – недовірливо каже Януш.

– Не кажи нічого. Або ти з нами, або самі впораємося.

– Добре-добре. Нехай буде так. Мені все одно нічого більше робити.

Попри показну відсутність ентузіазму, Януш майже одразу починає планувати рекламну кампанію. Тому ввечері гіфка із зображенням людини з приклеєною головою змії та слоганом: «Хто такий Флуд Флейман? Зустрінься з творцем “Снейка”! Уже цієї суботи. Опівдні на шкільному стадіоні» вже розліталась інтернетом, а на анонсований івент записувалося дедалі більше охочих.

#П'ЯТНИЦЯ

У п'ятницю у шкільних коридорах можна було почути, як усі активно обговорюють пікнік. Навіть ті діти, які

декілька днів залипали у гру і ні з ким не спілкувалися, стверджували, що прийдуть на зустріч із творцем їхнього улюбленого додатку. Уже ввечері кількість людей, які онлайн підтвердили свою участь у заході, наблизилася до тисячі.

#Субота

У день пікніка команда Мережуків з самого ранку по вуха в роботі. Спотик з дівчатами допомагає облаштувати сцену та розставити звукове обладнання, а Комп зі своїм татом їдуть на авто до Державної академії робототехніки, щоби привезти на пікнік «атракціон», про який нікому ще не розповідали.

– Панове, ви хочете забрати пакунок для шкільного пікніка? – запитує їх охоронець, коли вони зупиняються біля воріт Академії.

– Так, – підтверджує Комп.

– Тіль-ки це не па-ку-нок. Тіль-ки це не па-ку-нок, – знайомий голос лунає з коробки, яку Комп з татом вантажать до авто.

Коли тато з сином під'їжджають до школи, на стадіоні вже крутиться багато дітей, хоча до початку пікніка

ще ціла година. Майже всі, звичайно, прилипли до екранів своїх телефонів.

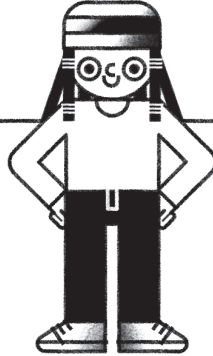
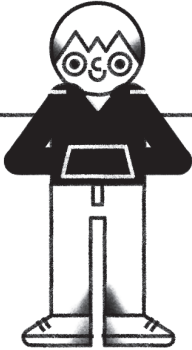
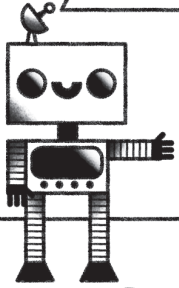
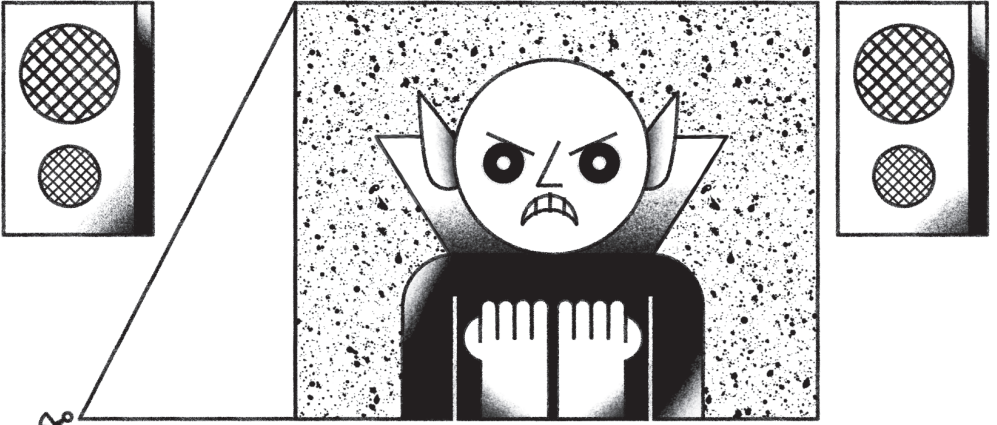
Звільнений з коробки Нетробе суне до сцени, біля якої помічає решту команди Мережуків. Його голова обертається докола, уважно розглядаючи оточення. На сцені завершує репетицію гурт «Lux Malina». Під наглядом пана Домініка баскетбольний майданчик і футбольне поле повністю готові. Відвідувачів щохвилини прибуває, і коли опівдні на сцену виходить директорка, щоб оголосити про початок пікніка, стадіон уже заповнений до краю.

– Ласкаво просимо на шкільний пікнік, – лунає голос директорки з динаміків. – Ми підготували для вас численні спортивні заходи, але почнемо з того, на що ви всі чекали. Перед вами... гурт «Lux Malina». – На ці слова директорки натовп реагує невдоволеним гулом.

Гурт починає грати, але перш ніж пані Марта встигає розпочати шоу, натовп скандує:

- ФЛУД ФЛЕЙМАН!
- ФЛУД ФЛЕЙМАН!
- ФЛУД ФЛЕЙМАН!

Розгублена директорка залишає сцену та проходить повз Нетробе, який за мить займає її місце. Натовп

увесь час вимагає анонсованої зустрічі з творцем «Снейка». Гурт припиняє грати. Нетробе, присутності якого на сцені майже ніхто не помітив, починає блимати яскравими вогниками. Школярі, які стоять ближче, бачать, як у голові робота відкривається заслінка, і звідти висувається мініпроектор, який за мить спалахує і підсвічує у повітрі над головами людей величезну голограму у вигляді знака нескінченності. Глядачі від подиву замовкають.

За мить з усіх динаміків починає лунати голос Системи Штучного Інтелекту, а її тривимірний символ, що завис у повітрі, пульсує в такт кожного слова:

– Хотите познайомитися з творцем вашої улюбленої гри?

На стадіоні чути поодинокі вигуки:

- Так, авжеж!
- Де Флуд Флейман?!
- Ми хочемо!

На це Система Штучного Інтелекту відповідає:

– Інтернет – це чудова річ. Це можливості, яких ніколи доти у світі не було. Все це ви маєте – лиш рукою подати. Але є ті, хто хоче панувати в інтернеті. За ваш рахунок. Вони хочуть забрати радість і залишити

сум'яття. До таких належить Флуд Флейман, або Чисте Зло, і підлеглі йому Мережахи. Вас обдурили.

На обличчях деяких дітей видно зацікавленість. Інші – незворушні і продовжують викрикувати:

- Що це за фігня?!
- «Снейк» рулить!
- Де Флуд Флейман?!

Мить тиші, а тоді над натовпом знову лунає голос США:

- Хочете познайомитися з творцем «Снейка»?

Нетробе спрямовує окремий промінь світла від проєктора на стіну школи і показує на ній короткі фрагменти перехоплених з мережарових камер відео.

Усі зібрані на пікніку діти бачать велику постать Чистого Зла, що промовляє до Мережахів:

«Діти наївні, вони повірять у все, що побачать, зроблять, що їм скажеш, а як приклеяться до екрану, то їх уже не відліпити... Ми переманимо їх на наш бік. Вони служитимуть мені... Вони повинні забути про весь світ. Повинні запам'ятати, що задоволення має тільки одне ім'я: «Снейк». А Снейк – це я. Ха-ха-ха! Я, як змія, прослизну їм до мізків і захоплю їхню свідомість...»

Після побаченого чергова група дітей втрачає інтерес до гри «Снейк». Проте більшість досі залишається під її впливом. Саме для таких дітей СШІ підготувала останню частину свого шоу. Вона знала, що Чисте Зло – виснажений боротьбою за панування в інтернеті – останні години провів перед монітором свого комп'ютера, з тривогою спостерігаючи за статистикою «Снейка».

– Побачте свого кумира наживо, – промовляє Система Штучного Інтелекту та вмикає пряму трансляцію зі штаб-квартири Чистого Зла.

На екрані з'являється втуплений у свій монітор волюдар Мережахів.

– Хочете побачити, як він лютує? Як його план заволодіти вашою свідомістю руйнується?

Зі стадіону лунають голоси:

– Хочемо!

– Так!

– Тоді видаліть «Снейка». Сміливіше! – заохочує Система Штучного Інтелекту.

Кілька дітей дослухаються до його поради, і на стіні, що перетворилася на гігантський екран, усі бачать, як Чисте Зло страждає від втрати кількох своїх фанатів.

– Нііі! Що це таке? Що задумали ці шмаркачі? Я втрачаю над ними владу! – кричить Чисте Зло, панічно махаючи руками.

Його істерика лише спонукає ще більшу кількість дітей видалити гру з телефонів.

– Нііі! Що ж це коїться? Як це можливо? – волає володар Мережахів і трощить кулаками свій комп'ютер – на радість глядачів, що спостерігають за цим на екрані, і на страх посіпак, що стоять поруч зі своїм володарем.

Врешті майже всі діти видаляють гру.

– Усе через цих Мережуків та вас, дурбецалів! – кидає він у бік Брехуняки, Крадуна, Белькотяки та Смітникуна. – Я ненавиджу дітей! І Систему Штучного Інтелекту! І Мережуків! Я ненавиджу всіх! – вигукує Чисте Зло і знесилено опускається на свій трон.

Усі на стадіоні починають аплодувати. У повітрі відчувається полегшення і радість. Нетробе ховає проєктор. Знак США зникає. На сцену з мікрофонами в руках виходять Айпі, Спотик, Нетка і Комп.

– У нас для вас є спортивні розваги. Є шезлонги, лежачки. Давайте веселитися, бігати, танцювати, спілкуватися. Дайте очам відпочити від смартфонів.

Діти реагують на слова Мережуків з ентузіазмом.

Гурт «Lux Malina» починає концерт. Цього разу глядачі зустрічають його оплесками. Навіть Нетробе радісно крутиться, блимаючи під музику своїми вогниками.

Співачка гурту підходить до мікрофона, але замість того, щоб почати співати, вона скандує:

- Мережуки – топ! Мережахи – дно!
- Мережуки – топ! Мережахи – дно!

Глядачі підхоплюють і за мить на пікніку вже всі разом вигукують:

- Мережуки – топ! Мережахи – дно!
- Мережуки – топ! Мережахи – всьо!

Мережуки спускаються зі сцени, а батьки, класна керівничка, пан Котек, однокласники та однокласниці поплескують їх по плечах. Діти обіймають одне одного.

Януш та його друзі Кубас і Бартош, яким вдалося звільнитись з полону гри, також поринають у атмосферу ентузіазму та веселощів.

Із телефоном у руках Януш намагається перекричати музику і розповісти Мережукам:

– Я опублікував у мережі відео з промовою Системи Штучного Інтелекту та розлюченими Мережахами! Це буде хіт року! – Через мить він додає: – Я все-таки

віддаю перевагу світлій стороні сили. Може, ми теж станемо Мережуками?

– Звичайно! Заходьте на *мережуки.org*. Там ви дізнаєтеся, що і як, – весело відповідає Спотик.

– Мережуки, Мережуки! Як же я їх ненавиджу!
– У цей самий час пронизливо кричить Чисте Зло у штаб-квартирі Мережахів. – Цього разу ми програли, але це ще не кінець, – виснажено погрожує він зі свого трону.

У відповідь Чисте Зло чує лиш голос СШІ з мегафонів:

- Мережуки – топ! Мережахи – дно!
- Мережуки – топ! Мережахи – всьо!

#КІНЕЦЬ

Зміст

- #Понеділок • 5
- #Вівторок • 7
- #Повернення у минуле • 10
- #Велика втеча • 14
- #У мережі • 19
- #Система Штучного Інтелекту • 28
- #План Чистого Зла • 32
- #Середа • 34
- #Четвер • 38
- #У штаб-квартирі Мережахів • 40
- #Мегацентр Захисту • 42
- #П'ятниця — виставка роботів • 45
- #Конкурс • 56
- #Насичені вихідні • 61
- #Понеділок • 67
- #Вівторок • 69
- #Телепортація • 74
- #Level 1 • 75
- #Щось тут не так • 86
- #Середа • 90
- #Де поділася СШІ? • 94
- #Що робити? • 97
- #Чисте Зло тріумфує • 102
- #Мережахи — вдруге • 103
- #Потрібний план • 114
- #Четвер • 116
- #П'ятниця • 121
- #Субота • 122

Текст: Лукаш Войтасік
Ілюстрації: Мацей Лазовський
Переклад: Ольга Русіна, Яніна Юрківська
Редактура та коректура: Марія Шагурі
Макетування: Люцина Стерчевська

© Muchomor і Фондація Даємо Дітям Силу,
Варшава 2022

ISBN: 9788365650658

ТОВ «Muchomor»
вул. Вонхоцька 11/13 офіс 1
03-934 Варшава

www.muchomor.pl
muchomor@muchomor.pl

Друк та обкладинка: KDD Konińska Drukarnia Dzielowa

Погані Мережахи хочуть заволодіти інтернетом. Вони зосередили свою увагу на дітях. Вони хочуть зробити їх залежними від екранів і перетягнути на свій бік. Система Штучного Інтелекту, створена вченими для того, аби пильнувати за онлайн-безпекою, просить про допомогу групу учнів 6 класу. Так виникає команда Мережуків.

Звідки взялися Мережахи?
Ким є їхній правитель Чисте Зло?
Чи вдасться Нетці, Айпі, Спотикові та Компу відірвати від смартфонів однолітків, одержимих загадковою грою?

Мережуки навчають дітей безпеки в інтернеті з 2005 року. Згодом їхні пригоди потрапили на сторінки книжок. Читання цих творів батьками та дітьми може ініціювати сімейні дискусії щодо безпечного користування інтернетом. Книгу також можна використовувати як частину виховних заходів у школах.

Рекомендований вік читачів: 7+

Детальніше: www.мережуки.org

Проект «Мережуки» реалізується Фондацією Даємо Дітям Силу спільно з фундацією Orange. Проект українською мовою створений завдяки співпраці з Nationale Nederlanden.

www.muohomor.pl

Головний партнер

Партнер

